

Kvalsund barnehage

Forord

Kvalsund barnehage sto ferdig januar 2022, med tre avdelinger og et stort ute arealer. Hver avdeling er beregnet med plass til opptil 24 barn. Alt av møblementet er nytt, det gjelder også store deler av lekene til barna. Barnehagen har to innebygde vognskur og et allrom med felles lekearealer. På utelekeplassen har vi nye lekeapparater og en gapahuk med mulighet til å tenne bål. Barnehagen ligger sentralt i Kvalsund med kort vei til natur, kirke, butikk, idrettshall, svømmehall og bibliotek.

Gjennom hele dagen blir barna møtt med **GLEDE** og **VENNSKAP** fra andre barn og personalet. Personalet har høy faglig kompetanse og det jobbes målrettet og kontinuerlig med utviklingsarbeid, noe som er med på å skape god kvalitet i vårt daglige arbeid.

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet i barnehagen, og skal gi et innblikk i hvordan vi jobber i Kvalsund barnehage. Samt vise hva som er fokus i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg til å bli den beste utgaven av seg selv. Årsplanen skal også være utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen. Årsplanen skal revideres hvert år og skal ses i sammenheng med andre styringsdokumenter som er gjeldende for barnehagen. Videre skal årsplanen gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til barnehagens eier, politikere, kommunen, samarbeidspartnere til barnehagen og andre interesserte. Avdelingene utarbeider månedsplaner og vurderinger som legges ut på MyKid. Årsplanen skal godkjennes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Innhold

Forord	2
Presentasjon av barnehagen.	5
Ansvar og roller	6
Virksomhetsleder/styrer	6
Pedagogisk leder	6
Barnehagelærere/fagarbeider/assistenter	6
Årshjul for Kvalsund barnehage.....	7
Overgangsplan for Kvalsund barnehage - Kvalsund skole.....	39
Årshjul førskoleklubben.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Barnehagens verdigrunnlag	40
Visjon for Kvalsund barnehage	40
Hovedmål for Kvalsund barnehage	41
Barn og barndom.....	41
Demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd	41
Bærekraftig utvikling	42
Barns trivsel – voksnes ansvar	42
Livsmestring og helse	42
Krenkelse	43
Mobbing.....	44
Barnehagens formål og innhold	45
Omsorg	45
Læring og danning gjennom lek	45
Leken.....	45
Vennskap og sosial kompetanse	47
Språk og kommunikasjon	49
Samisk kultur og tradisjon	50
Naturopplevelser og fysisk aktivitet	52
Barns medvirkning.....	54
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	55
Samarbeidsutvalg	55
MyKid	55
Samarbeid med ulike instanser	56
Barnehagen har også en del styringsdokument	56
Overganger	57
Hjem – barnehage.....	57
Overgang fra avdeling til avdeling.....	57

Overgang mellom barnehage til annen barnehage	57
Overgang fra barnehage til skole	58
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	59
Planlegging.....	59
Dokumentasjon og vurdering	59
Dokumentere	60
Refleksjon	60
Vurdering.....	60
Praksis	60
Barnehagens arbeidsmåter (progresjon og digital praksis)	61
Tidlig innsats	61
Progresjon	61
Digital praksis i barnehagen.....	62
Barnehagens fagområder.....	63
Kommunikasjon, språk og tekst.....	64
Kropp, bevegelse, mat og helse	65
Kunst, kultur og kreativitet	66
Natur, miljø og teknologi.....	67
Antall, rom og form	68
Etikk, religion og filosofi.....	69
Nærmiljø og samfunn	70
Styringsdokumenter	71
FNs barnekonvensjon.....	71
Lov om barnehager.....	71
Rammeplan for barnehagen	72
Andre viktige styringsdokumenter.....	73
Kommunale vedtekter - Hammerfestbarnehagen	73
Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skole.....	73
LITTERATURLISTE:.....	74

Presentasjon av barnehagen.

Kvalsund barnehage er en tre avdelings barnehage som ligger ca tre mil unna Hammerfest sentrum. Kvalsund barnehage sto ferdig i januar 2022.

Barnehagen er omringet av nydelig natur, her har vi fjell, daler, skog og elv som vår nærmeste nabo. Noe som blir flittig brukt i barnehagehverdagen. De fleste barna som går i Kvalsund barnehage, bor i nærområdet av barnehagen.

Kvalsund barnehage er bygd med tre avdelinger der det er plass til 24 barn på hver avdeling. I dag benytter vi oss av to av avdelingene. Her har vi en avdeling fra 0-3 år og en avdeling fra 3-6 år. Siden vi har et helt nytt bygg har vi også et helt nytt uteområde med trampoliner, tre tipier, bærbusker og en grillhytte med bål plass i som blir flittig brukt igjennom hele året og bare et steinkast unna har vi en helt ny lavvo.

Vi har et godt samarbeid mellom avdelingene på huset. Dette innebærer at vi besøker hverandres avdelinger, og samarbeider med ulike aktiviteter. Da vi er en liten barnehage og samarbeider godt på tvers av avdelingene etablerer barna vennskap på tvers av avdelingene og alle voksne blir kjent med alle barna. Dette skaper stabilitet i hverdagen til barna, overgangene mellom avdelingene blir lettere og barna føler seg trygge i barnehagen.

Ansvar og roller

I rammeplanen er rollene til eier, virksomhetsleder/styrer og pedagogisk leder spesifisert. Hammerfest kommune har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med lover og regler. Hele barnehagen er ansvarlig for barna, sikkerhet og materiell. Alle ansatte i barnehagen skal være lojal til beslutninger som lederteamet beslutter. Lederteamet består av virksomhetsleder/styrer og pedagogiske ledere i barnehagen.

Virksomhetsleder/styrer

Virksomhetsleder/styrer har det daglige ansvaret i Kvalsund barnehage. Styrer har det overordnede ansvaret for det pedagogiske, personalmessige og det administrative arbeidet. Videre skal styrer sørge for at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven, rammeplanen og sørge for at hele personalet utvikler en felles forståelse for dette. Styrer skal videre lede og følge opp arbeidet med planlegging, dokumentasjon, vurdering og utviklingsarbeid.

Pedagogisk leder

Pedagogisk leder skal iverksette og lede pedagogisk arbeid på avdelingen. Videre skal pedagogisk leder veilede samt sørge for at barnehageloven og rammeplanen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. Pedagogen skal lede arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utviklingsarbeid. Pedagogisk leder skal samarbeide med relevante institusjoner som PPT, skole, helsestasjon og barnevernet.

Pedagogisk leder er en del av lederteamet i barnehagen, og dermed ansvarlig for at barnehagen blir drevet etter de bestemmelsene som lederteamet har besluttet. Ved styrers fravær er det lederteamet som skal ta og utøve ansvar for den daglige driften. Assisterende styrer har i tillegg til ansvar også myndighet til å foreta avgjørelser som krever ressurser.

Barnehagelærere/fagarbeider/assistenter

Skal bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen. Barnehagelærere/fagarbeidere/assistenter skal være aktive med i refleksjoner rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg faglig og være tydelige rollemodeller. De skal ivareta relasjoner mellom barn i gruppen, mellom barn og mellom personalet og foreldrene.

Årshjul for Kvalsund barnehage

Måned	Oppgaver/tema/merkedager	Ansvar	Fagområder Grunnleggende begreper	Samisk kultur, språk og tradisjoner
August	- Fagdager (Planleggingsdager) 18 og 19 august - Tilvenning/nye barn - Introduksjonsprogram nytilsatte - Forberede foreldremøte - Oppstartsamtaler, nye barn og foreldre - Hoved ettersyn av lekeplassutstyr - Opplæring og kvittering av internkontroll (IK) for nytilsatte - Sikkerhetssjekkrunde inne og ute - Vernerunde - Risikovurdering - Vedlikeholdsrunde, avdekke vedlikeholdsbehov - Sjekk av førstehjelpsutstyr - Vask av leker	- Styrer og pedagogisk leder - Pedagogisk leder/fagarbeidere - Styrer - Styrer, ped.ledere - Pedagogisk ledere - HMS-gruppe - Styrer - HMS-gruppe - HMS-gruppe - Styrer - HMS-gruppe - Servicemedarbeider - Pedagogisk leder	Fagområde: Nærmiljø og samfunn	Mnd ord: Samisk: Bures/ Norsk: hei/hade Kultur og tradisjoner: Stalogargo
September	- Personalmøte 2,5 timer - TEMA UKE: Brann - Brannøvelse - Sjekk av ventilasjonsanlegg og filterskifte - Gjennomgang og oppdatering av IK-systemet (HMS) - Vask av leker	- Styrer - Avdelingene - Styrer - Styrer - Styrer - Pedagogisk ledere	Fagområde: Nærmiljø og samfunn	Mnd ord: Samisk: Giitu/ ollu giitu Norsk: Takk/ tusen takk Kultur og tradisjoner: Bærplukking/innhøsting

Måned	Oppgaver/tema/merkedager	Ansvar	Fagområder Grunnleggende begreper	
Oktober	- Fagdag (planleggingsdag) 6. oktober - Foreldresamtaler jfr. nye rutiner 2022 - Personalmøte 2,5 timer - Førstehjelpskurs (gjennomføres annet hvert år) - Vask av leker - Forut - Reinmerking	- Styrer - Pedagogisk ledere - Styrer - Styrer - Pedagogisk leder - Ansatte - Pedagogisk leder	Fagområde: Antall, rom og form - Rim og regler - Form – trekant, firkant, rund osv.	Mnd ord: Samisk: Ruoksat/Alit/Ruoná/Fiskat Norsk: Rød/blå/Grønt/gul Kultur og tradisjoner: Reingjerdet Betydning av fargene i det samisk eventyr/sagn Samisk språkuke (uke 43)
November	- Personalmøte 2,5 timer - Planlegging av fagdag i januar - Medarbeidersamtaler - Bestille materiell til jul - Mørketidsfest og refleksdag - Vask av leker	- Styrer - Styrer/lederteam - Styrer og pedagogisk ledere - Styrer - Ansatt - Pedagogisk leder	Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse - Setninger og ord - Stilling (vannrett, loddrett, skrå, liggende, sittende, bøyd m.fl.)	Mnd ord: Samisk: Laibi/Cahci/mielki Norsk: Brød/vann/melk Kultur og tradisjoner: Bål og samisk brød Gahkko
Desember	- Levere skriv om juleferie til foreldrene - Juletradisjoner - Adventsstund - Julebord for barna - Førskolebarna går Lucia	- Styrer - Avdelingene - Avdelingene - Avdelingene/SU - Pedagogisk ledere på Krøkebærtua	Fagområde: Etikk, religion og filosofi	Mnd ord: Samisk: Manu/Nasti, Govssahas/ Buorit jouvllat

	• Nissefest • Vaske leker	• SU • Pedagogisk leder		Norsk: Måne/Stjerne/Nordlys/God Jul Kultur og tradisjoner: sagn om nordlyset
Januar	• Fagdag (planleggingsdag) 5. januar • Planlegging av samefolkets dag • Personalmøte 2,5 timer • Sjekkrunde inne og ute • Sjekk førstehjelpsutstyr • Vask av leker	• Styrer • Komite • Styrer • HMS-gruppe • HMS-ansvarlig • Pedagogisk ledere	Fagområde: Kommunikasjon, språk og tekst. • Stavelser • Plass (på, under, over, først, etter, sist, foran, mellom, til venstre/høyre for, - i forhold til....)	Mnd ord: Samisk: okta/guokte/golbma/njeallje/vihtta Norsk: en/to/tre/fire/fem Kultur og tradisjoner: bjørnen sover (Guovža oadđá)

Måned	Oppgaver/tema/merkedager	Ansvar	Fagområder Grunnleggende begreper	
Februar	• Feire Samefolkets dag 6. februar • Sol fest • Personalmøte 2,5 timer • Vaske leker	• Avdelingene • Avdelingene • Styrer • Pedagogisk ledere	Fagområde: Natur, miljø og teknologi • Framlyd • Størrelse	Mnd ord: Samisk: beaiv/ lihkku/beivvin, Norsk: sol/gratulerer med dagen Kultur og tradisjoner: Harens Joik
Mars	• Fagdag (planleggingsdag) 3 mars • Levere skriv om påskeferie til foreldre • Påsketradisjoner • Starte revidering/gjennomgang av årsplan • Personalmøte 2,5 timer • Vaske leker • Barnehagedagen	• Styrer • Styrer • Pedagogisk ledere • Styrer/assisterende styrer • Styrer • Pedagogisk ledere • Pedagogisk leder	Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet • Fonem • Retning	Mnd ord: Samisk: niibi/gohppu/dallerka Norsk: kniv/ kopp,tallerken/ Kultur og tradisjoner: Dodjji, lage noe av naturmaterialer
April	• Vinteraktiviteter • Personalmøte 2,5 timer • Levere skriv om sommerferie til foreldre, svarfrist 15. april jfr. vedtekter • Planlegging av fagdag i mai • Foreldresamtaler jfr. nye rutiner 2022	• Komite/avdelingene • Styrer • Styrer • Styrer • Pedagogisk ledere/barnehagelærer • Styrer	Fagområde: Nærmiljø og samfunn • Leseklar • Antall	Mnd ord: Samisk: Buorit beassážat/monni/guolli, Norsk: God påske/egg/fisk/ Kultur og tradisjoner: Sagnet om Stalloen

	• Trivselsundersøkelse • Vaske leker • Overgangssamtale barnehage-skole	• Pedagogisk leder • Styrer, pedagogisk leder og representanter fra skolen		
Mai	• Fagdag (planleggingsdag) 15 mai • Overføringsmøte med skolen • Overføringsmøte med foreldre til barna som skal fra lita til stor avdeling, gjennomføres på dagtid • Forberede sommerbarnehagen • Forbedrede nytt barnehageår • Personalmøte 2,5 timer • Vaske leker • Rusken aksjon • 17 mai ferien	• Styrer • Pedagogisk leder på stor avdeling • Styrer/pedagogisk ledere på de aktuelle avdelingene • Styrer • Styrer • Styrer • Pedagogisk ledere • Avdelingene • Avdelingene	Fagområde: Natur, miljø og teknologi. Repetisjon av det som er gjort tidligere gjennom året.	Mnd ord: Samisk: Skire/stuorraloddi/Vuorazas/garja Norsk: Skjære/Måke/ Kråke Kultur og tradisjoner: samisk sang: Bea, bea lábbázan (bæ,bæ lille lam)

Måned	Oppgaver/tema/merkedager	Ansvar	Fagområder Grunnleggende begreper	
Mai	- Sjekkrunde inne og ute - Ferieturnus for personal godkjennes 1. mai - Tilvenning på storavdeling for småbarna som skal over på stor (uke 18)	- HMS-gruppe - Styrer, tillitsvalgt fagforeningene - Pedagogisk ledere på de aktuelle avdelingene	Fagområde: Natur, miljø og teknologi. Repetisjon av det som er gjort tidligere gjennom året.	
Juni	- Førskoledager på skolen - Sommeraktivitetsdag - Rusken aksjonen (uke 24) - Personalmøte 2,5 timer - Avslutning for skolestarterne - Overføringsmøte med skolen - Hovedrengjøring - Vask av leker - Sommerbarnehagen starter/ferieavvikling - Overnatting i barnehagen for førskolebarna	- Skolene og foreldre - Komite/avdelingene - Avdelingene - Styrer - Styrer/pedagogisk ledere - Pedagogisk leder på stor avdeling - Styrer/renholdstjenesten - Pedagogisk ledere - Pedagogisk leder for stor avdeling	Fagområde: Kopp, bevegelse, mat og helse. Repetisjon av det som er gjort tidligere gjennom året.	Mnd ord: Samisk:vuosta/vuodja/buvru Norsk:ost/smør/grøt Kultur og tradisjoner: Bål og Joik
Juli	- Sommerbarnehage - Ferieavvikling, barn og personal	Personal som er på jobb. Følg planer for aktiviteter som ligger i sommerbarnehagepermene		Mnd ord: Samisk: sihkkelat/rievssahat Norsk: sykkel/rype Kultur og tradisjoner: Samisk sang om rypa

Progresjonsplaner for fagområdene i rammeplanen

Kommunikasjon, språk og tekst:

- Tidlig språkstimulering er viktig for barnets utvikling og språkforståelse og talespråket

Voksenrollen:

- Være bevisst sin forbildefunksjon for hvordan en lytter, gir konstruktiv respons og bruker kroppsspråk.
- Fremme tillit mellom barn, og mellom barn og voksne, slik at barn føler glede ved å kommunisere og trygghet til å benytte ulike språk og tekstformer i hverdagen.
- Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser, og skape et språkstimulerende miljø for alle barn. Og oppmuntre til å lytte, samtale og leke med lyd, rim, rytme og fabulere med hjelp av språk og sang. (Vise forståelse for barnas betydning av barnets morsmål.)
- Vise forståelse for betydningen av barnets morsmål. Oppmuntre barn med to- eller flerspråklig bakgrunn til å være språklig aktive og samtidig hjelpe dem til å få erfaringer som bygger opp deres begrepsforståelse og ordforråd på norsk.
- Støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive eller har sen språkutvikling.?
- La barn møte symboler som bokstaver og siffer i daglige sammenhenger, og støtte barns initiativ når det gjelder å telle, sortere, lese, lekeskrive eller til å diktere tekst. Skape et miljø hvor barn og voksne daglig opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale, og være seg bevisst hvilke etiske, estetiske og kulturelle verdier som formidles

Alder	Delmål	Metode	Notater:
1-1 år	➤ fremme samspill og dialog ➤ Verbal og nonverbal kommunikasjon ➤ Kroppsspråk	➤ Bruke språket aktivt gjennom dagen (måltider, av/påkledning, stell. Lek etc) synge, lese enkle pekebøker. Rim og regler, lek, dans og musikk/rytme. ➤ Lese for barnet daglig	
1-2 år	➤ Uttrykke egne behov og grenser i samhandling med andre ➤ Utvikle selvfølelse gjennom å gjøre seg forstått ➤ Bli kjent med overordnede og grunnleggende begreper (figurer, venstre, høyre, lang kort, høy-lav, etc)	➤ Sang og bevegelseslek ➤ Regler ➤ Billedbøker med lite tekst og enkle handlinger ➤ Puslespill ➤ Repetisjoner ➤ Lese for barna daglig ➤ Språk fokuserte aktiviteter	
2-3 år	➤ Barnet lærer å bruke språket aktivt i både lek og til å skaffe seg begreper/tilegne kunnskaper ➤ Dialog og samspill	➤ Rollelek/drama ➤ Gi barna enkle oppgaver og grunnleggende begreper ➤ Lytteleker ➤ Rim og regler – lek med tøyseord Samtale om opplevelser ➤ Lese for barnet daglig ➤ Språk- og lesegrupper	
3-4 år	➤ Utvikle dialog og samspill ➤ Utvikle ordforråd og begreper	➤ Musikk, dans og drama	

	➤ Språket kan bedre anvendes til konfliktløsning og uttrykke følelser og behov	➤ Vitser, rim og regler ➤ Språkgrupper med spill m.m. – barn som trenger å arbeide spesifikt med språket, barnesamtaler ➤ Bearbeider opplevelser i ettertid, via samtaler, lek, forming, osv. ➤ Lek med bokstaver og grunnleggende begreper ➤ Lese for barnet daglig	
4-5 år	➤ Skape forståelse for sammenhengen mellom skriftspråk og talespråk ➤ Skape fortellerglede ➤ Bruke språket til å samhandle og tilegne seg kunnskap	➤ Tekstskaping ➤ Drama/rollespill – teater ➤ Bøker med mindre bilder, gjenskape fortelling ➤ Barnesamtaler ➤ Språkgrupper ➤ Lese daglig for barnet ➤ Leke med bokstaver og grunnleggende begreper	
5-6 år	➤ Skape forståelse for sammenhengen mellom skrift og talespråk ➤ Tekstskaping/fortellerglede/lek med språket ➤ Bruke språket aktivt til å samhandle og tilegne seg kunnskap/kunnskapsformidling	➤ Lek med bokstaver og grunnleggende begreper ➤ Begynnende tekstskaping ➤ Lese bøker med lite bilder og gjenskape fortellingen ➤ Arbeid i førskolegruppen	

Kropp, bevegelse, mat og helse:

- ❖ Gode kostvaner
- ❖ Helse, trivsel og læring
- ❖ Etterleve retningslinjene fra Helsedirektoratet, gjennom bruk av heftet «Bra mat i barnehagen»
- ❖ Lik mulighet for sunne måltider i barnehagen
- ❖ Et trivelig spisemiljø

Ferdigheter:

- Sitte ved bordet og spise
- Spise med bestikk
- Smøre på maten
- Drikke av kopp/glass
- Dekke bordet
- Sortere søppel etter måltid og kildesorterings regler.
- Vaske hender

Kunnskap:

- Lære å smake forskjellige retter og nye ting.
- Samtalene rundt bordet.
- Benevne forskjellige smaker
- Hvor kommer maten fra?
- Bli kjent med lokale mattradisjoner.
- Andre kulturers mattradisjoner.

Metode:

- Smøre frokost og varm lunsj
- Mellommåltid med både frukt og grønt
- Deltakelse i matlagingen
- Medvirkning til hva som blir handlet
- Kosthold som tema på foreldremøte
- Opplæring med personale ifht hvordan vi som voksne skal opptre.

Voksenrollen:

Organisere hverdagen slik at det finnes gjennomtenkt veksling mellom perioder med ro, aktiviteter og måltider, og bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskap når det gjelder kost, hygiene, aktivitet og hvile.

- Tilrettelegge for og inspirere til trygg og utfordrende kroppslig lek og aktiviteter for alle, uansett kjønn og kroppslige, psykiske og sosiale forutsetninger.
- Forstå og gi oppmuntrende bekreftelse på barns sansemotoriske og kroppslige lek og inspirere alle barn til å søke fysiske utfordringer og prøve ut sine kroppslige muligheter.
- Ta vare på barns helse og sikkerhet og kunne gjennomføre førstehjelp.
- Holdningsarbeid for voksne: voksne er rollemodeller.
- Sørge for god planlegging og fleksibel tilrettelegging og utnyttelse av det fysiske miljøet, og hvordan nærmiljøet kan supplere barnehagens arealer til ulike årstider

Fysiskaktivitet:

Organisere hverdagen slik at det finnes gjennomtenkt veksling mellom perioder med ro, aktiviteter og måltider, og bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskap når det gjelder kost, hygiene, aktivitet og hvile.

Alder:	Delmål	Metode	Notater
1-1 år	• grunnleggende motoriske bevegelser variert og allsidig bevegelser og utvikle positiv selvoppfatning	➤ krype, rulle og gå ➤ lære å sitte i tripp trapp stol ➤ spise selv ➤ enkle sanger- og bevegelsesleker. ➤ bli kjent med egen kropp ➤ sanseopplevelser; ta på, se, føle, smake og høre.	
1-2 år	• grunnleggende motoriske bevegelser variert og allsidig bevegelser og utvikle positiv selvoppfatning	➤ krype, rulle og gå ➤ lære å sitte i tripp trapp stol ➤ spise selv ➤ enkle sanger- og bevegelsesleker. ➤ bli kjent med egen kropp ➤ sanseopplevelser; ta på, se, føle og smake	
2-3 år	➤ utvikle motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. ➤ Finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet	➤ Hinke, hoppe, stupekråke, kaste og ta imot ball. ➤ gå i ulendt terreng ➤ kle seg selv. ➤ konstruksjonslek ➤ Pinsettgrepet	
3-4 år	➤ utvikle motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse.	➤ Hinke, hoppe, stupe kråke, kaste og ta imot ball. ➤ gå i ulendt terreng ➤ kle seg selv. ➤ Konstruksjonslek	

	➤ Finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet	➤ pinsettgrep.	
4-5 år	➤ Kjenne til menneskekroppen ➤ mer krevende motoriske utfordringer ➤ Kroppsbeherskelse	➤ ballspill, klatring, balansering, hoppe tau ➤ Regel lek, ➤ sang lek ➤ finmotorikk	
5-6 år	➤ Kjenne til menneskekroppen ➤ mer krevende motoriske utfordringer ➤ Kroppsbeherskelse	➤ ballspill, klatring, balansering, hoppe tau ➤ Regel lek, ➤ sang lek ➤ finmotorikk	

Kunst, kultur og kreativt

- ❖ Oppleve kunst, kultur og få uttrykke seg estetisk
- ❖ Få kulturelle opplevelser og gjøre noe sammen som bidrar til samhørighet
- ❖ Utforske forskjellige kreative metoder innenfor det estetiske området

Voksenrollen:

- La barna bli kjent med forskjellige uttrykk og metoder
- være lyttende og oppmerksomme i forhold til barns kulturelle uttrykk.
- motivere barna til å uttrykke seg og gi dem mulighet for å finne sine egne uttrykksformer.

Alder:	Delmål	Metode	Notater
1-3 år	➤ få erfaringer med å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og forming. ➤ Inntrykk til uttrykk ➤ Imitasjon	➤ La barna utforske og bruke ulike materialer ➤ voksne som føler barns initiativ ➤ mimelek ➤ sang og dans	
3-4 år	➤ ta bruk fantasien ➤ kreativ tenking ➤ skaperglede	➤ sørge for tilgjengelighet av ulike materialer ➤ dans ➤ musikk ➤ sangopptreden	
5-6 år	➤ kunne uttrykke seg gjennom møte med forskjellige kunst, estetikk og kunst ➤ styre sitt personlige uttrykk ➤ styrke sin kulturelle identitet.	➤ voksne som motiverer barna til å uttrykke seg på ulike måter ➤ dramatisere.	

Natur, miljø og teknologi:

- ❖ Bidra til at barna blir kjent med og får forståelse for planter, dyr, landskap, årstider og været
- ❖ Få prøve forskjellige former for hjelpemidler

Voksenrollen:

- introdusere barna for naturmangfoldet
- være nysgjerrig sammen med barna
- tydelig og gode rollemodeller.
- bygge opp og legge til rette for videreutvikling

Alder:	Delmål	Metode	Notater
1-3 år	➤ få positive opplevelser og erfaringer med naturen. ➤ bli kjent med ulike hjelpemidler ➤ se på og utforske forskjellige værphenomener sammen med voksne	➤ utforske naturen sammen med barna ➤ utforske bruken av kamera ➤ kle seg etter været med den støtten de trenger fra voksen ➤ bruke lavvoen ➤ spise ute ➤ Naturvakt ➤ Fra jord til bord.	
3-4 år	➤ oppleve gleden med å ferdes i naturen ➤ få grunnleggende innsikt i natur, se på og utforske forskjellige værphenomener	➤ friluftaktiviteter og utelek i barnehagens hverdag ➤ turer i nærmiljøet ➤ samtaler om naturvern	

	sammen med voksne og kunne benevne de forskjellige vær typene	➤ søppelsortering ➤ undre seg sammen med en voksen om hvilken type bekledning man trenger til de ulike værtypene. ➤ plukke bær, gå på bærtur ➤ Fysikk eksperimenter ➤ Årstid ➤ Fra jord til bord. ➤ Naturvakt	
5-6 år	➤ Iaktta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i naturen og den fysiske verden. ➤ se på været, si hva slags vær vi har og reflektere over de ulike årstidene	➤ videreutvikle barns erfaringer med tekniske leker og hjelpemidler. ➤ kunne kle seg etter været, med veiledning av voksne ➤ trene på knivbruk og lære kniv bruksregler sammen med en voksen. ➤ Tenne bål, lære om farene ved åpen flamme. ➤ Reingjerdet ➤ Fysikk eksperimenter ➤ Årstid ➤ Fra jord til bord. ➤ Naturvakt.	

Antall, rom og form:

- ❖ Oppleve glede over og utforske og leke med tall og former
- ❖ Erfare, utforsker og leker med form og mønster
- ❖ Erfare ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne
- ❖ Erfare plassering og orientering og på den måten evner å utvikle sine evner til lokalisering

Voksenrollen:

Være lyttende og oppmerksomme i forhold til den matematikken barnet uttrykker gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter. Støtte barnets matematiske utvikling med utgangspunkt i barnets interesser og uttrykksformer. Være bevisst egen begrepsbruk om matematiske fenomener. Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og lyst til å utforske matematiske sammenhenger. Resonnere og undre seg sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall og stimulere barnas evne til å bruke språket som redskap for logisk tenking. Sørge for at barna har tilgang til og tar i bruk ulike typer spill, teknologi, tellemateriell, klosser og formingsmaterieell og tilbyr materieell som gir erfaring med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning. Gi barna impulser og erfaringer med design ved å utforske, oppdage og skape ulike former og mønstre. Legge til rette for at barna i lek og hverdagsaktiviteter får erfaring med ulike typer mål, målenheter og måleredskaper og stimulere barna til å fundere rundt avstander, vekt, volum og tid.

Alder	Delmål	Metode	Notater
1-3år	➤ Matematisk språk: skille mellom stor og liten, vite hva som er opp og ned ➤ Antall: på oppfordring hente to ting ➤ Skille mellom en og mange ➤ Resonnere: Hvilke klær trenger vi ute i dag? Rydde leker på rett plass ➤ Form og posisjon: Peke på hvor kroppsdelene er plassert ➤ Mønster og orden: Legge likt på likt, vise interesse for rytme og bevegelse	➤ Putteboks ➤ Memory ➤ Leken ➤ Dagsrytmen	

3-4år	➤ Matematisk språk: Bruke ord som beskriver leker. (myk bamse, rød bil) ➤ Følge instruksjoner knyttet til plasseringsord: under bordet, oppå benken, gjennom tunnelen ➤ Antall: Hente tre ting på oppfordring, viser med fingrene hvor mange år de er ➤ Tall, tallrekke og telling: oppfatter antall gjenstander opp til tre uten å måtte telle (f.eks. ant. øyne på terningen) ➤ Resonnering: kan dele likt med en venn (4 blyanter) ➤ Hente gjenstander som det trenger i sin aktivitet (saks, maleskrin, vann og pensler). Form og posisjon: legge puslespill med 4-5 brikker. Kan gå til en posisjon i rommet etter oppfordring. (kongen befaler) ➤ Mønster og orden: Ha kjennskap til at dagen har faste rutiner. Ordne gjenstander etter størrelse i rekke	➤ Lese bøker ➤ Puslespill ➤ Dagsrytme ➤ Leker i en pose. Hvordan kjennes de ut? Hva tror du det er? Ta så opp og beskriv hvilken leke det var og hvordan den ser ut. ➤ Eventyr ➤ Sang ➤ Dramatisering ➤ Organisert lek, kongen befaler, haien kommer ➤ Spille spill	
4-5 år	➤ Matematisk språk: Bruker ord om forhold mellom størrelser. (En ballong er lettere enn en stein, jeg har lengre hår enn deg) Viser deg hva som er i	➤ Collage ➤ Veggavis ➤ Tankekart	

	midten ➤ Antall: Dekker bord til fem personer. (Fat, kniv og glass) Kan svare på hvor mange etter å ha telt fem ting. ➤ Tall, tallrekke og telling: Peketeller til fem, kan telleramsen til ti ➤ Resonnering: Resonnerer seg fram til hva som kommer først og sist i påkledning. Vet forskjell på hva som har hendt og hva som skal hende. ➤ Form og posisjon: Tegne et menneske, kopierer enkle figurer ➤ Mønster og orden: Lager egne mønster (Nabbe, tegning, hopping) Sortere etter egenskap (Form, størrelse, farge)		
5-6 år	➤ Tall: Kan lage og løse praktiske(muntlige) oppgaver med tall opp til 5, kan illustrere oppgaven med tegning, kan bruke hjelpemidler for å angi antall opp til 10. Forstår dobling/halvering, kan telleramsen opp til 20, kjenne igjen tallsymbolene fra 1-15. Beherske kardinaltall – skjønne at 3 er 3) og ordinaltall begrepet (beskrive hvor du er rekken) Kjennskap til begrepet nabotal ➤ Geometri: Kjenne igjen former fra dagliglivet (kule, terning) Lage enkle geometriske mønster, kan kategorisere formene etter antall kanter, kan bruke speilsymmetri i praktiske situasjoner	➤ Lage matematiske oppgaver til barna ➤ Eventyr, rim, regler og spill med tallbegreper ➤ Lek med geometriske former ➤ Delta i matlaging ➤ Bruka vekt, metermål og linjal,	

	➤ Måling: Har erfaring med å måle med indirekte sammenligninger (areal, vekt, volum og lengde) ➤ Statistikk: Sortere etter egenskap (for, farge, myk, liten) Lage tegninger som viser sorteringen og antallet. Kjennskap til begrepet søylediagram		
--	---	--	--

Etikk, religion og filosofi:

- ❖ Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet

Voksenrollen:

- Tydelige og gode forbilder
- Aktive sammen med barna i undring
- hjelpe barna å finne svar

Alder	Delmål	Metode	Notater
1-3 år	➤ Få erfaringer med og kjennskap til hverandres ulikheter	➤ Skape rom for undring om ulikheter ➤ Jobbe med empati	
3-4 år	➤ Utvikle toleranse, respekt og interesse for andre mennesker ➤ Bli kjent med ulike tradisjoner og høytider som er representert i gruppen ➤ Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål	➤ Støtte barna i undring og livets små og store mysterier ➤ Ta seg tid til å filosofere over daglige tanker, utfordringer og opplevelser ➤ Julegudstjeneste	
5-6 år	➤ Tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier. ➤ Vise respekt for hverandres bakgrunn uansett kulturell eller	➤ La barna undre seg sammen og hver for seg ➤ La barna prøve å løse egne konflikter	

	religiøs tilhørighet ➤ Kjennskap til ulike religioner. ➤ Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål	➤ Bøker ➤ Julegudstjeneste	
--	---	--	--

Nærmiljø og samfunn:

- ❖ Barna skal få oppleve sin rolle i samfunnet og muligheten til å påvirke det
- ❖ Undring over naturens mangfold
- ❖ Oppleve gleden med naturen
- ❖ Være med å feire lokale og nasjonale festdager

Voksenrollen:

- Bevisste og aktive i forhold til å la barna utforske og oppdage
- Aktivt bidra til at barn får oppleve allsidigheten i nærmiljøet
- Stimulere barna slik at de ønsker å delta i daglige utfordringer
- Bevissthet rundt Kvalsunds lokalhistorie.
- Samisk kultur.

Alder	Delmål	Metode	Notater
1-3 år	➤ Få utforske og oppdage nærmiljøet sitt ➤ Få utforske samisk kultur og kulturarv ➤ Barns medvirkning	➤ Turer i nærmiljøet ➤ Besøke biblioteket ➤ Kvalsund hallen ➤ Markere samenes nasjonaldag 6. februar ➤ Markere kvenfolkets dag 16. Mars ➤ Markere FN dagen 20. November. FORUT barneaksjon	

3-4 år	➤ Bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet ➤ Få utforske samisk kultur og kulturarv ➤ Få kjennskap til nasjonale minoriteter ➤ Barns medvirkning	➤ Turer til steder i nærmiljøet, trollvannet, gravlunden, fjellet, fjæra, ect. ➤ Kvalsund hallen ➤ Besøka biblioteket ➤ Bake pepperkaker på sykehjemmet ➤ Markere samenes nasjonaldag 6. februar ➤ Markere kvenfolkets dag 16. Mars ➤ Markere FN dagen 20. November. FORUT barneaksjon	
5-6 år	➤ Utvikle tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet/ samfunnet ➤ Få utforske samisk kultur og kulturarv ➤ Få kjennskap til nasjonale minoriteter	➤ La barnas valg og handlinger påvirke situasjoner ➤ Besøke forskjellige institusjoner i nærmiljøet. F.eks. Andre barnehager, skole, etc.	

	➤ Barns medvirkning ➤ Få kjennskap til barnekonvensjonen	➤ Kvalsund hallen ➤ Besøka biblioteket ➤ Bake pepperkake på sykehjemmet. ➤ Santa Lucia opptrenden på sykehjemmet ➤ Markere samenes nasjonaldag 6. februar ➤ Markere kvenfolkets dag 16. Mars ➤ Markere FN dagen 20 november. FORUT barneaksjon	
--	---	--	--

Sosial kompetanse:

- ❖ Egenledelse i lek og læring

Voksenrollen:

Den voksne må:

- hjelpe barna til å forstå at andre kan oppleve og / eller føle noe ulikt enn dem selv (f.eks i lek), samtale med barna om det.
- Bruke ord på følelser for å bevisstgjøre forskjeller
- hjelpe barna å sette ord på følelsene sine
- Anerkjenne barnets følelser
- Trøste og vise omsorg og godhet når noen er lei seg eller har slått seg
- hjelpe barna å få fram og fortelle om ulike sider i en konflikt
- Undre seg sammen med barna over hva som har hendt og hva som skal skje videre
- Jobbe med å gjenkjenne ansiktsuttrykk og kroppsspråk hos andre
- Bruke bilder, tegninger eller rollespill for å gjøre barna oppmerksom på hvor forskjellig en situasjon kan oppleves
- Introdusere begrepene omtenkksomhet, inkludere, samarbeid og hva dette innebærer
- Oppmuntre barna til å hjelpe andre barn og voksne
- Legge merke til og gi positiv oppmerksomhet til/rose barn som samarbeider, deler, hjelper, inkluderer osv., og forteller om dette til andre barn i samling f.eks.
- Legge til rette for at barn kan hjelpe barn, f.eks. et stort og et lite barn i påkledning
- La barn få ansvar og arbeidsoppgaver, - hjelpe til med rydding, dekke bord og lignende.
- hjelpe barna å forhandle i konfliktsituasjoner.
- Selv innrømme feil, vise at man tåler å tape, la seg lede, fire på egne krav – viser dette tydelig for barna
- hjelpe barna å kontrollere sinnet og aggresjon ved å gi dem alternative måter å handle på
- Trene barn som har vanskelig med å håndtere sinne ved å samtale rundt situasjoner de står oppi
- Ha tydelige grenser
- Være gode rollemodeller

- Ta opp temaer i samling som inspirerer til lek
 - Gi barna felles opplevelser som grunnlag for lek
 - Legge til rette for lek, fysisk og i tid
 - Se og gripe fatt i humoristiske situasjoner.
 - Være bevisst at alle barn får bruke tilført kunnskap og delta i leken
 - Ufarliggjøre situasjoner der prestasjons kravene blir for store
 - Hjelp barnet til å bearbeide opplevelser og følelser
 - Fortelle morsomme historier, vitser og gåter.
-
- Lese moro-vers, synge tøysesanger og kjente sanger for barna

Den voksne må legge opp til aktiviteter som trener barna i å:

- Vente på tur/turtaking

Alder	Delmål	Metode	Notater
1-6 år	<u>empati og rolletaking</u> «Empati betegnes som å vise omtanke og ha respekt for andres følelser og synspunkter. Rolletaking omhandler det å kunne leve seg inn i og forstå en annens rolle.» <u>Barnet viser empati ved:</u> ➤ Å gjenkjenne og være i stand til å sette ord på sine egne og andres følelser ➤ Å være i stand til å skille mellom egne og andre menneskers følelser ➤ Å se ting fra andres synsvinkel i bokstavelig forstand ➤ Å sette seg inn i andres roller og andres intensjoner, tanker og motiver, inkludert hvordan ens egne handlinger virker på andre ➤ Å slutte seg til hvordan informasjonsbehov andre har i sin kommunikasjon ➤ Å lytte ➤ Å kunne konversere med venner å ved å ta passende øyekontakt, tone inn stemmeleie, vise passende kroppsspråk, osv.	➤ Egenledelse i lek og læring ➤ Spille spill / se bilder av forskjellige ansiktsuttrykk ➤ Ha dette som tema på foreldremøte slik at også foreldrene kan få tips og ideer	
1-6 år	<u>Samarbeidsferdigheter</u> «Å dele med andre, hjelpe andre samt følge regler og beskjeder. Evne til samarbeid med jevnaldrende og voksne» Barnet viser samarbeidsferdigheter ved å: ➤ Vise omtenkksomhet	➤ Egenledelse i lek og læring ➤ Spill med flere deltakere for å øve på samarbeid, forstå og følge regler	

	➤ Hjelpe andre barn eller voksne ➤ Dele med andre ➤ Inkludere andre ➤ Følge voksnes beskjeder og instruksjoner ➤ Ta hensyn til andres ønsker og behov i leken ➤ Akseptere hjelp fra andre barn og voksne ➤ Forstå og følge lekeregler Hjelpe andre å mestre konflikter og ønske om deltagelse i lek ➤ Oppmuntre og støtte andre ➤ Gjøre det lett for andre å komme inn i lek ➤ Utføre handlinger som er til hjelp og nytte for andre, og evt. Vise glede ved disse handlingene		
1-6 år	<u>Selvkontroll</u> «For førskolebarn er selvkontroll å kunne utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromiss og felles avgjørelser. Selvkontroll handler også om å planlegge og vurdere egen atferd. Det å kunne vente på tur og inngå kompromisser» Barn viser selvkontroll ved å: ➤ Vente på tur ➤ Utsette oppfyllelsen av egne ønsker og behov ved turtaking og kompromiss i lek og samarbeid ➤ Å kompromisse i konfliktsituasjoner ➤ Å ta i bruk forsonende og innordne de ferdigheter (å gi seg, innrømme feil, tåle å tape, la seg lede, fire på egne krav og la en annens vilje få dominere når det er å sin plass) Å takle frustrasjon og vedgå egne tabber og feil ➤ Å tilgi andre mennesker og være i stand til å oppgi sinne	➤ Egenledelse i lek og læring ➤ Leke leker som fremmer impulskontroll (Rødt lys, haien kommer, stiv heks, o.l.)	

	➤ Å vurdere og planlegge sin egen atferd		
1-6 år	<u>Ansvarlighet</u> “Ansvarlighet handler om å kunne kommunisere med voksne og vise respekt for eiendeler og arbeid. Ansvarlighet og tillit er nært knyttet til hverandre. For at barn skal utvikle ansvarlighet, må de vises tillit. Dette kan gjøres ved at de f.eks. får organisere egen tid og planlegge egne aktiviteter” Barnet viser ansvarlighet ved å: ➤ Vite forskjell på mitt og ditt ➤ Spørre om lov før det tar en annens leke ➤ Si ifra om urett til voksne ➤ Be om hjelp ➤ Holde avtaler ➤ Inkludere andre i lek ➤ Begynne å jobbe selvstendig etter å ha fått en beskjed ➤ Hilse ➤ Gi uttrykk for egne meninger ➤ Stå imot gruppepress ➤ Vise tegn til å kunne ta et personlig ansvar	➤ Egenledelse i lek og læring ➤ Bruke dukker / rollespill ➤ Benytte hverdagsaktiviteter (f.eks. måltider, garderobe) der voksne og barn er sammen for å bevisstgjøre barnet i her-og-nå situasjoner	
1-6 år	<u>Lek, humor og glede</u> «Handler om å kunne føle glede og kunne slappe av, spøke og ha det moro og kunne tre ut og inn av lekerammene, forstå lekesignalene, følge lekens skjulte regler om enighet, gjensidighet og turtaking og å involvere seg fullt og helt i	➤ Egenledelse i lek og læring ➤ Temasamlinger. Bruke «Nelly og Hamza», «Vennekort» og	

	lek» Barnet leker og viser dette ved å: ➤ Tolke lekesignaler og ha en leke innstilling ➤ Vite forskjell på lek og virkelighet ➤ Bidrar med temaer og roller til lek ➤ Blir så opptatt av leken sammen med andre at det protesterer ved avslutning Barnet viser glede og humor ved å: ➤ Være barnslig og spontan ➤ Le hver dag ➤ Ta initiativ til spøk ➤ Bli opptatt av å utforske ➤ Delta i aktiviteter med glimt i øyet	«Hjerteprogrammet» ➤ Bruke dukker / rollespill ➤ Benytte hverdagsaktiviteter (f.eks. måltider, garderobe) der voksne og barn er sammen for å bevisstgjøre barnet i her-og-nå situasjoner	
--	--	--	--

Overgangsplan for Kvalsund barnehage - Kvalsund skole

Hva	Ansvarlig	Når	Mål	Deltakere
Overgangssamtale	Ped.leder	April		Foreldre/foresatte og ped.leder
Samarbeidssamtale	Styrer og rektor	April/mai		Styrer og rektor
Hei-brev	Lærer	Mai		Lærer
Lærer-besøk	Styrer og rektor	Mai		
Overgangssamtale	Barnehage og skole	Mai	Målet er at skolen skal sitte med grunnleggende informasjon om hvert enkelt barn og hvordan man kan tilrettelegge undervisningen for barna i overgangen mellom barnehage og skole	Ped.leder og lærer
Tur med skolen (1-3 klasse)	Ped.leder og lærer	Mai/juni		Førskolebarn, ped.leder og lærer
Foreldre og barn besøk skolen	Rektor og lærer	Mai-juni		Foreldre, barn og lære.
Skole besøk	Lærer og ped.leder.	Juni		Førskolebarn, lærer og ped.leder.
Sommeravslutning	Barnehage	Juni		Hele barnehagen, foreldre, søsken, ansatte, rektor og lærer.

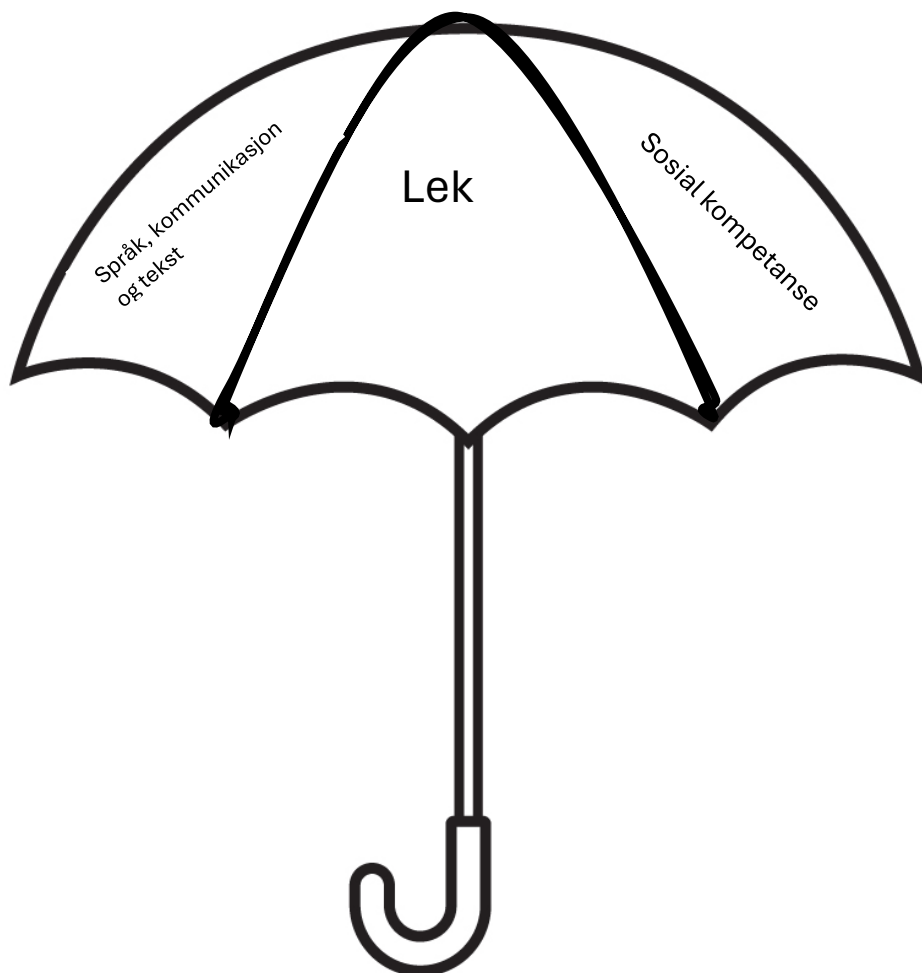
Barnehagens verdigrunnlag

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid» (Kunnskapsdepartementet, 2017). Innholdet i barnehagehverdagen er basert på et helhetlig læringssyn hvor vi skal ivareta barnas behov for omsorg og lek samt fremme læring og danning. Dette er grunnlag for allsidig utvikling hos barna. Sosial kompetanse og språk er fokusområder i Kvalsund barnehage og danner grunnlaget i alle aktiviteter gjennom hele dagen. Verdigrunnlaget vårt jobber vi med kontinuerlig, med fokus på hvordan vi vil ha det, hvordan vi samhandler med hverandre både barn, foreldre og ansatte.

Videre skal vi møte barnets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle barn får ta del i og medvirke i fellesskapet. Dette er verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Visjon for Kvalsund barnehage

Alle barn i Kvalsund barnehage skal oppleve **vennskap** og **glede** i hverdagen.

Hovedmål for Kvalsund barnehage

Språk, tekst og kommunikasjon:

- Alle barn i Kvalsund barnehage skal delta i et rikt og variert språkmiljø

Sosial kompetanse:

- Alle barn skal ha mulighet til å utvikle seg til et selvstendig individ som enkeltperson og i større sosiale grupper.
- Alle barn skal få mulighet til å bli den beste utgaven av seg selv.

Lek:

- Barna skal utvikle lekekompetanse, og oppøve egenledelse.

Barn og barndom

Barnehagen er først og fremst viktig for barna som går i barnehagen, men den er også en samfunnsnyttig institusjon. En barnehage som er kvalitativ god, bidrar til en god barndom for barna. I rammeplan for barnehagen står det at barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Videre sier rammeplanen at barnehagen skal bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Dette betyr at personalet skal møte barna med kjærlighet, respekt og gi barnet anerkjennelse for den det er, og det barnet er opptatt av.

For at vi best mulig skal kunne ivareta barndommens egenverdi må vi se barnet slik barnet er her og nå, og når det er seg selv. Ved å anerkjenne at barndommen har egenverdi, har man også en forståelse for at alle barn er kompetente. Å anerkjenner barnet, vil styrke barnets selvfølelse og mentale helse, og kan virke forebyggende i forhold til mobbeproblematikk senere i livet. Hverdagen handler om at vi i barnehagen har tålmodighet, er fysisk og psykisk tilstedeværende, og har tid til hvert enkelt barn og dets behov. Personalet skal være med på å skape barnehagen til en plass barna har lyst å være, hvor de føler seg trygge, og har mulighet til undring og opplevelser.

Demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd

Alle barna i barnehagen er en del av fellesskapet som betyr at barna skal bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i lek og tilrettelagte aktiviteter. Deltagelse fra barnet må skje utfra barnets alder og forutsetninger. De er på denne måten med på å fremme demokrati, og barna får mulighet til å ytre seg, bli hørt og delta i fellesskapet.

Leken byr på mange ulike opplevelser for barna, opplevelser som motstand, initiativ fra andre, forstyrrelser og avbrytelser. Disse avbruddene har betydning for barnas muligheter til å oppdage seg selv og andre som en del av et demokrati. Avbruddene kan by på frustrasjoner, krangling og gråt, som alle er eksempler på levende demokrati.

Alle i barnehagen, både barn og voksne, skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Kvalsund barnehage skal til enhver tid benytte de ressurser som finnes i personalgruppen og blant barn og foreldre. Dette vil by på varierte erfaringer og opplevelser. Vi skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.

Alle barn i barnehagen skal behandles likt, og de skal få like muligheter til å bli selvstendige og trygge på seg selv. Når barna får omsorg og kjærighet blir de trygge på seg selv og på personalet. Barna får en følelse av anerkjennelse, og anerkjennelse er en relasjon som er basert på likeverdet (Bae, 1996). Likeverd handler om at alle mennesker har like stor verdi.

I vår barnehage skal vi møter vert enkelt barn med nysgjerrighet og gjensidig respekt. Legg til rette for at barnet får medvirke i sin hverdag ut fra barnets alder og forutsetninger.

Bærekraftig utvikling

I barnehagelovens formålsparagraf heter det at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barn som får gode naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold har gode forutsetninger for dannelse av et miljøbevisst menneske. Naturopplevelser barna får i barnehagen kan ses på som av stor betydning for barnas holdninger til naturen senere i livet. Personalet i barnehagen skal være med på å bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden (Bærekraftig utvikling, <https://www.xn--forskerfr-t8a.no/tema/vis.html?tid=2180479>).

Barnehagen prøver blant annet å redusere papirbruk ved å benytte MyKid i kommunikasjon med foreldrene.

Barns trivsel – voksnes ansvar

Relasjoner både mellom barn og barn, og mellom barn og personal skal være preget av omsorgsfulle relasjoner, dette er selve grunnlaget for et godt psykososialt barnehagemiljø. Personalet må arbeide kontinuerlig med egne omsorgsevner, samt verdsette barnas omsorgshandlinger. I hverdagen skal det legges til rette for at barna skal kunne etablere vennskap og kjenne at de er en del av fellesskapet.

Livsmestring og helse

Begrepet livsmestring og helse kom inn for første gang i Rammeplanen i 2017 og er blitt en del av barnehagens verdigrunnlag. Begrepet knyttes tett opp til barns fysiske og psykiske helse i tråd med de samfunnspolitiske målene. Livsmestring skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd samt forebygge krenkelser og mobbing. Livsmestring handler også om å forebygge og oppdage barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Glede og positive opplevelser bidrar til å hindre psykiske vansker hos barn. Alle barn trenger gode relasjoner og hjelp til å takle følelser. I arbeid med barns livsmestring er det viktig å fremme psykisk helse

og forebygge psykiske vansker og lidelser. Erfaringer som er positive sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, og bidrar samtidig til robusthet og motstandskraft som gjør barna i bedre stand til å tåle livets opp- og nedturer (Drugli og Lekhal, 2019).

Gode relasjoner er med på å fremme barns psykiske helse og livsmestring, og handler om å dele noe følelsesmessig sammen med andre barn og voksne. Sensitivitet, anerkjennelse og gjensidighet er sentralt for utvikling av gode relasjoner. Dette innebærer at personalet i Kvalsund barnehage er der barna er for å kunne fange opp barnets uttrykk, signaler og behov, samt gi barna tilpassede reaksjoner. Barn som har det bra og trives i barnehagen, vil vise mye positive følelser som for eksempel glede, interesse og lykke. Positive følelser har nær sammenheng med både psykisk og fysisk helse, samt fravær av negative følelser. En barndom med positive følelser bidrar til trivsel og velvære, og til bedre mestring av senere utfordringer.

Krenkelse

Krenkelse kan være et samlebegrep for ord eller handlinger der en persons verdighet eller integritet blir krenket. Krenkelser forekommer dessverre også i barnehagen. Alle som oppholder seg regelmessig i barnehagen har plikt til å gripe inn når et barn utsettes for krenkelser. Krenkelser er et overordnet begrep som inneholder både mobbing, utestenging, trakassering, diskriminering og vold (Utdanningsdirektoratet, 2017). På en annen måte kan dette sies at det er negative ord eller handlinger som gjør at barn føler seg ekskludert fra fellesskapet. Det er nulltoleranse mot krenkelse i barnehagen som i praksis betyr at vi ikke kan bagatellisere krenkelser.

Barn som utsettes for krenkelser har behov for støtte og trøst av ansatte i barnehagen. Barna som er involvert i krenkelsen må også få god oppfølging og veiledning. Reaksjoner som ikke skal forekomme fra ansatte er «såpass må du tåle», «det er ikke noe å gråte for» eller «det er bare å bli venner igjen». Barnehagen skal jobbe forebyggende for å unngå at barn opplever krenkelser. Å jobbe forebyggende handler om personalets relasjonskompetanse hvor de ansatte er varme og tydelige omsorgspersoner, at det jobbes med tilhørighet og fellesskap, det etableres gode lekemiljøer og tid til lek, vennskap, at ansatte fremmer språk og kommunikasjon for å fremme barns trivsel og inkludering av foreldre (Læringsmiljøseneteret, 2021).

Mobbing

Mobbing forekommer i barnehagen og foregår på ulike måter, som for eksempel at barn plages eller stenges ute fra leken både med og uten voksne tilstede. For å forebygge mobbing er en viktig forutsetning at barn etablerer vennskap. For at barn skal kunne oppleve vennskap er vår tilstedeværelse og engasjement i leken viktig. Personalets tilstedeværelse er også avgjørende for at barn blir inkludert i leken, og er avgjørende for barnets trivsel i barnehagen.

Mobbing kan være vanskelig for oss å oppdage fordi det foregår ofte utenfor vår rekkevidde. Voksne som er tett på og observerer barnas lek og samvær er en nødvendighet for å oppdage mobbing og krenkelser. Vi må være aktive, varme og engasjerte, og være nær nok til å kunne se og høre hva som skjer mellom barna. Når det oppdages mobbing må vi være tydelige, si ifra om at dette ikke aksepteres og det må settes inn tiltak. Barnet som utsettes for mobbing må få hjelp der og da.

Kvalsund barnehage skal bidra til barnets trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi, samt forebygging av krenkelser og mobbing.

https://hammerfest.kommune.no/_f/p1/i2611dd69-2a7c-46b0-9518-818beb54f98a/0-handlingsplan_mot_mobbing_i_hammerfestbarnehagen.pdf

Barnehagens formål og innhold

Omsorg

Omsorg handler om å bry seg om andre, ta vare på, bekymre seg eller sørge for en annen person. For barns trygghet og trivsel er omsorg grunnleggende. I Kvalsund barnehage skal vi sørge for at alle barn blir sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de trenger. Omsorg kan noen ganger være krevende og gjør at vi ikke kan være likegyldige eller distansert. Vi må være nær, tilstede og dedikert i jobben for å kunne skape trygghet og trivsel hos barna.

Læring og danning gjennom lek

Omsorg, lek og læring må ses i en sammenheng med hverandre. Barna lærer når de leker, og leker når de lærer. Samtidig som barna tilegner seg ulike sosiale ferdigheter i lek med barn og voksne.

Barnehagehverdagen består av mange uformelle og formelle situasjoner, situasjonene er begge like viktige for barnas danning og utvikling. Leken kjennetegnes av glede og kreativitet, og er den viktigste aktiviteten for barna, de leker fordi det er gøy. I leken erfarer barna noe av det viktigste i livet, nemlig å omgås andre mennesker og gjennom leken oppstår det vennskap. Småbarnsalderen er en intensiv læringsperiode, hvor de fleste barna er nysgjerrige, kreative, vitebegjærlig og lærelysten av natur.

Leken

Leken er en viktig del av barnas liv. I leken utvikler barna sosiale og fysiske ferdigheter og barna opparbeider seg mestringsfølelse og selvtillit. Barna leker fordi leken er nødvendig for å vokse og utvikle seg. Leken er også en av de viktigste arenaene for barns læring, og grunnlag for vennskap med andre barn. Vennskap som etableres gjennom lek, er viktig for at barna skal trives i barnehagen, og er med på å forhindre mobbing. Leken er med på å stimulerer mange utviklingsområder hos barn, både språklig, sosialt og motorisk. Leken utvikler også kreativiteten og evnen til å løse problemer, og hvordan barna skal forholde seg til andre barn. Når barna leker med andre får de trening i å forhandle, samt finne gode løsninger for alle. Barna må lytte til hverandre og ta hensyn. Det som kjennetegner leken er at den er frivillig og er indre motivert. Barna kan ikke kommanderes til å leke, men kan gjerne få hjelp til å komme i gang med leken fra andre barn eller voksne. Barnets lek endres etter hvert som barnet blir eldre, og har gjerne ulike uttrykk, som konstruksjonslek, rollelek eller øvelseslek.

Leken er bærer av barnekulturen. Tiden barnet lever i og hvordan samfunnet rundt barnet er, finner man spor etter i leken hos barna. Leken gjenspeiler barnets oppvekstmiljø. Tradisjoner overføres fra voksne til barn, eller fra eldre til yngre barn (Lekens betydning, 2015).

Vennskap og sosial kompetanse

Sosialt samspill i barnehagen er en viktig del av barns hverdag. Barna er sammen i ulike aktiviteter gjennom hele barnehagedagen. For å kunne inngå i komplekse leker og samspille godt med hverandre, er det viktig at hvert enkelt barn har god sosial kompetanse. Et sosialt kompetent barn er trygg nok til å ytre sine egne meninger og sine ønsker, samtidig som det klarer å leve seg inn i andres ønsker og tanker. Enkelte gnager må barnet klarer å holde tilbake egne impulser og ønsker for å kunne bidra til harmoni og samspill i gruppa.

De fem viktigste ferdighetene barn må mestre for å vise sosial kompetanse er: samarbeid, selvhevdelse, selvkontroll, empati og å vise ansvarlighet. Det er balansen mellom disse fem ferdighetene som utgjør sosial kompetanse.

Det er alltid personalet som har det overordnede ansvaret for trygghet og trivsel blant barna, og hvert enkelt barn skal støttes og møtes på en god måte av voksne. Sosial kompetanse hos det enkelte barn er viktig for å skape gode læringsmiljø både i barnehage og skole. Vi skal være gode rollemodeller og veilede barna i daglige rutiner og i leken. Les mer om sosial kompetanse her:

https://hammerfest.kommune.no/_f/p1/i46a9e9e3-1d2a-4eb6-b61e-3c0b4976f490/0-

[sosial_kompetanse_og_leringsmiljo_i_barnehage_og_skole.pdf](#)

Ansatte i leken

Ansatte er alltid til stede og hjelper barna både med å bringe nye momenter inn i leken og at de ansatte er tilgjengelig for å veilede barna hvis det skulle oppstå uenigheter. Den lekende voksne er alltid spennende for barna. Det er viktig at de ansatte er sensitiv overfor barnets signaler og vet å la barna styre leken selv.

Leken er den viktigste læringsarenaen for barn. Her vil barna utvikle selvstendighet, sosial kompetanse, språk, kunnskap og erfaringer de har bruk for senere i livet. Lek er ikke bare lek, den gir glede og er lystbetont. I leke «later barna som om» og fantasien får fritt spillerom. Samtidig gir leken orden, spenning og en god arena for tilegnelse av kunnskap og erfaringer som kommer til nytte senere i livet. Barnet velger selv å delta, da leken er en frivillig aktivitet. Barnet har kontroll over sin medvirkning i leken og tar ansvar for den.

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig kompetanse.» - jfr. Rammeplane

Hvorfor er leken så viktig?

- Gjennom leken utforsker barna verden ut ifra egne behov, interesser og erfaringer
- Gjennom leken får barna venner
- Gjennom leken lærer barna å være blant ulike mennesker
- Gjennom lek får barna prøve ut sin innflytelse i forhold til andre barn
- Gjennom leken lærer barn å diskutere, forhandle og til slutt bli enig

Hovedmål: Vi ønsker å legge til rette for leken. Gi leken næring gjennom naturopplevelser/turer, sosialt samspill mellom barn-barn, barn-voksne og et inspirerende lekemiljø.

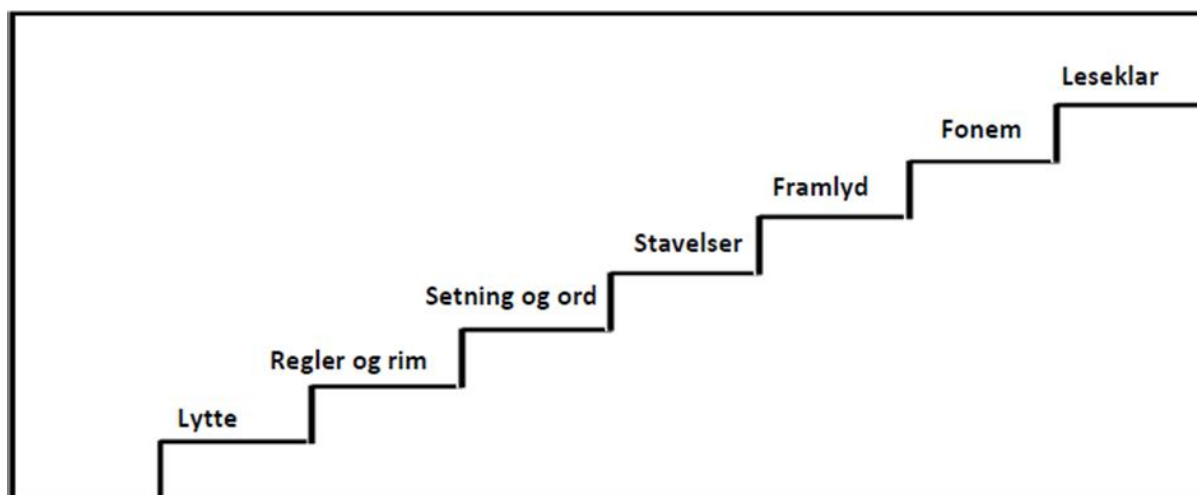

Språk og kommunikasjon

Vi benytter språket gjennom hele dagen, for å kunne sette ord på opplevelser og følelser, for å kunne forstå historier og fortellinger og for å kunne delta i lek og samspille med andre. De fleste situasjoner i løpet av en dag i barnehagen og samfunnet for øvrig, er vi avhengig av språket. Mange barn som har utfordringer med språket fungerer ofte dårlig sosialt fordi språkvanskene gjør det vanskelig for dem å uttrykke seg verbalt i sosiale sammenhenger. Barna skal få god språkstimulering gjennom hele dagen i Kvalsund barnehagen, og de skal også kunne delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og språkutvikling.

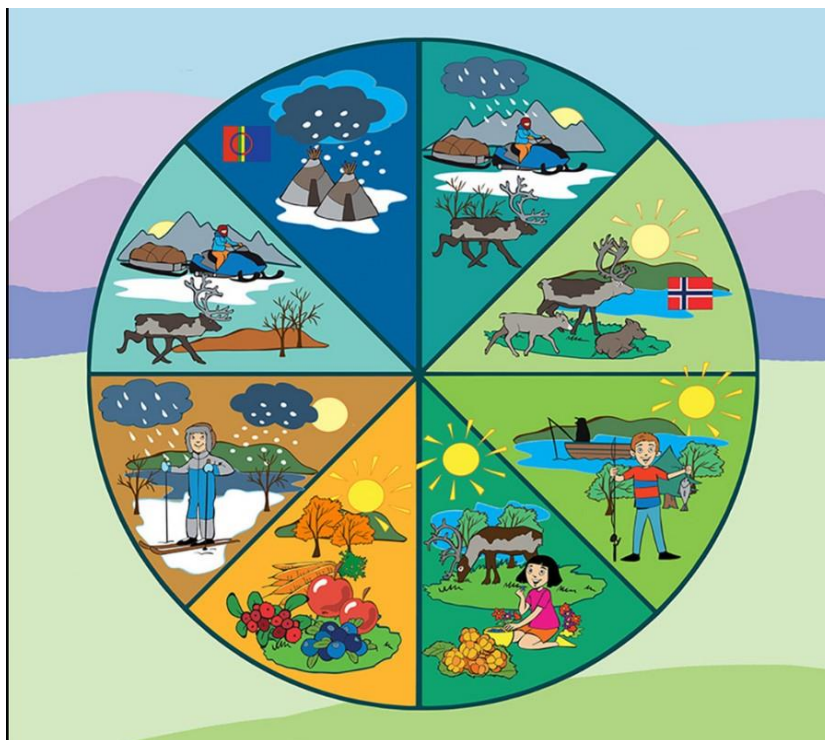
Personalet i Kvalsund barnehagen skal være bevisst, støtte, anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk samt barnets språkutvikling. Vi skal støtte flerspråklige barn og sørge for at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. Samtidig skal personalet aktivt fremme og utvikle barnas norskspråklige kompetanse. Samtaler mellom barn og voksne i barnehagen føres i all hovedsak av den voksne. Barnet får ofte lukkede spørsmål, som krever ja/nei svar, eller kontrollerende spørsmål som for eksempel «hvilken farge har kjolen til jenta?». Personal som stiller åpne spørsmål med spørreord som hva, hvordan og hvorfor, vil inkludere barnet, oppmuntre og støtte barnet i sin språklige deltakelse. Åpne spørsmål gir barnet i større grad mulighet til å fortelle, beskrive og argumenterer for egne opplevelser, meninger og tanker. I Kvalsund barnehage stiller vi spørsmål om hva barnet har gjort på i går/ i helgen, hva de vil leke med. Når barnet vil fortelle noe stiller åpne spørsmål som fortell mer, hva skjedde, hva synes du om det? Med mer. Har varierte temaer som fremmer ordforrådet og skaper nysgjerrighet og kunnskap. Benevner det som skjer i ulike situasjoner ved bordet, påkledning, samspill, konfliktløsning mm

Det skjer mye god språkutvikling i hverdagssamtalen. Hverdagssamtalen er viktig for å kunne skape fellesskap med andre, både for å dele tanker og opplevelser, og for å utvikle språket. I samtalen med andre barn og voksne, får barnet bruke språket samtidig som det vil få erfaringer med den sosiale siden ved det. Barna vil i tillegg høre og lære betydningen av nye ord. Barnet øver seg og blir oppmerksom på språkets form. Les mer om språk og kommunikasjon her: https://hammerfest.kommune.no/_f/p1/ie4125b78-e2bb-4dcd-aaa8-f94309a87b95/0-plan_for_sprak_og_kommunikasjon_0-7_ar.pdf

Samisk kultur og tradisjon

I Kvalsund barnehage synes vi det er viktig og synliggjøre samisk kultur og tradisjon gjennom hele året. Vi støtter oss til de åtte samiske årstidene som går mer spesifikt inn på hvordan naturen er i endring og hvordan vi kan utnytte oss av naturen og dens resurser. Kvalsund er ei bygd der reindrift er synlig, slik at reindriften gir oss en god veiviser for årstider.. Vi har ikke rein i Kvalsund på vinteren for da er de på vinterbeite lenger inn i landet. Vi sanker bær når det er sesong for det. Høsting av naturens resurser er en viktig del av den samiske kulturen.

I oktober har vi ekstra fokus på reindriften. Vi er hvert år på besøk i reingjerdet på Skaidi der barna får delta i jobben med merking og skilling av reinsdyr. De får også se på slakting. Vi har fokus på mat og hvor maten kommer fra og da er reinslakting en spesielt fin måte for å se alle resurser de tar ut av et slaktedyr. Kjøtt blir tatt til mat, pels til klær, blod og tarmer til matproduksjon, ja til og med blir bein, horn og klover brukt. Vi mener det er viktig at barna får kjennskap og erfaringer med det å ta ut mest mulig resurser av et hvert dyr som slaktes.

I januar og februar er det naturlig et ekstra fokus på samisk kultur, tradisjon og språk siden det er samefolkets dag 6. februar. Vi bruker å lage samisk inspirert kunst og aktiviteter rundt det samiske flagget. På samefolkets dag har vi duodji utstilling, vi kaster lasso på reinhorn, og aker på reinskinn. Vi samles rundt bålet for å spise bidus og drikke buljong mens vi hører på joik.

Vi har et godt samarbeid med sametinget som har gitt oss store muligheter og resurser til å jobbe enda bedre med det samiske innholdet i barnehagen. vi har kjøpt inn et bredt utvalg turutstyr, spill, bøker, duodji, leker og annet materiell som vi bruker hele året igjennom.

<https://kunstkultursenteret.no/wp-content/uploads/2019/01/Inspirasjonshefte-samisk.pdf>

Naturopplevelser og fysisk aktivitet

Barn som blir tatt med på tur ut i naturen fortsetter med friluftsliv også i voksen alder, viser forskning. Derfor benytter vi oss av turer i nærområdet til barnehagen. På turer i naturen benytter vi oss av friluftsliv og læring i naturen. Lek, ferdsel og opphold i naturen har stor verdi for barnas utvikling. Effekten av friluftsliv sammen med andre barn er blant annet opplevelse av tilhørighet og personlig identitet, bedret konsentrasjonsevne og positiv effekter på sosial samhandling og utvikling av følelser og fantasi. Naturen stimulerer til ulike fysiske aktiviteter og lek, noe som bidrar til positiv utvikling av motoriske ferdigheter.

Barnehageloven sier at barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser. Betydningen av friluftsliv og kontakt med naturen er også understreket i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Turene trenger ikke vær lange for å få store opplevelser, små turer gir også store opplevelser.

Vi her i Kvalsund barnehage går på store og små turer i nærmiljøet tilpasset barna. Dette for at de skal få kjennskap til friluftsliv året rundt. For eksempel Sjøen, skogen, kvalsundbura, kvalsunddalen, Trollvann og fjellet.

En naturlig inngangsport til friluftsliv for barna er lek, både spennende og rolig lek i naturen. Klatre i trær, leke gjemsel, utforske småkryp, kaste stein i vann, plukke blåbær, grave, bygge og utforske omgivelsene. Sanseerfaringer, risikolek, nysgjerrighet og stadig nye oppdagelser står sentralt for barna. Naturen er også en arena for å arbeide med alle rammeplanens fagområder. Jobbing med språk er et eksempel. Når barn opplever og utforsker, alene eller sammen med en bevisst voksen, dukker det alltid opp noe å samtale om. Det er begreper som skal læres og forstås og sammenhenger man kan samtale om. Sammenligne størrelser, former og vekt kombinerer arbeid med både språk, matematisk forståelse og naturfaglig kunnskap. Les mer om kosthold og fysisk aktivitet her: https://hammerfest.kommune.no/_f/p1/i89424416-37ca-4053-962b-c5878396c203/0-plan_for_kosthold_og_fysisk_aktivitet_i_barnehager_og_skole.pdf

Barns medvirkning

Barna har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet jfr. Barnehageloven §1 og §3. Alle barna har rett til å medvirke i hvordan egen barnehagehverdag skal være, og de skal erfare at de har innflytelse på det som skjer ved at de blir sett og hørt. Dette i flg. FN's Barnekonvensjon. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet, og deres synspunkter skal vektlegges i samsvar med alder og modenhet.

Dette vil si at barna ikke skal overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta, men tilpasses individuelle forutsetninger og behov. I samarbeid med de foresatte skal Kvalsund barnehage ivareta medvirkningen, alltid med barnas beste som mål. Barna har ulike uttrykksformer, og vi må observere og følge opp ulike uttrykk og behov, uansett alder og måter å uttrykke seg på.

Å la barna medvirke betyr ikke at det er barna som skal bestemme eller gjøre som de vil. Barns medvirkning og retten til dette i hverdagen henvises til i både barnehagelov, grunnlov og FN's barnekonvensjon, det betyr at barnehagen skal legge til rette for, og oppmuntre til, at barna kan få gi uttrykk for sitt syn.

I Kvalsund barnehage lar vi barna få medvirke ved at:

- Vi ser barna som medmennesker, som vi møter med respekt og tar på alvor i ulike situasjoner i barnehagen.
- Vi lar barna ha medbestemmelse på hvilke aktiviteter de vil være med på, og hvilke aktiviteter og lek de skal ha tilgjengelig i barnehagen.
- Lar enkeltbarns innspill, og barnegruppen i lag, være med på å bestemme hvilke tema vi skal ha på de ulike avdelingene.
- Vi har dagens barn som bl.a. får bestemme bøker og sanger i samling, og som får delta i de daglige gjøremålene hvis de ønsker det. De lærer her om å ta egne valg, og se valgene gjennomført.
- Vi har fokus på å være støttende voksne, som legger til rette for at barna selv skal lære seg å ta egne valg, og se konsekvensene av disse.
- Vi skaper mestringsfølelse hos barna ved at de får delta i dagligdagse ting, og vi legger til rette for selvstendighet ut fra alder og individuelle forutsetninger og behov.
- Vi tar barnas innspill på alvor ved at vi undrer oss i lag med dem, og reflekterer rundt etiske valg og dilemmaer som oppstår i hverdagen.

- Vi filosoferer rundt ulike tema sammen med barna.

Måten vi gjør dette på, og legger til rette for barns deltagelse og medvirkning, er bevisste voksne som har fokus på relasjonene og kommunikasjon mellom barna og de voksne. Det dagligdagse samspillet i barnehagen bygger på et støttende og lydhørt miljø, der barna blir lyttet til og observert, for så å kunne legge til rette for deltagelse. I Kvalsund barnehage har vi et ekstra fokus på å la barna være med på å delta i daglige ting som for eksempel dekke bordet, velge bord sang, lage mat, aktivitetstavle som barna får bestemme hvor de vil leke.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Samarbeidsutvalg

Foreldrene har et formelt samarbeidsorgan som heter Samarbeidsutvalget (SU). Representantene velges på foreldremøte om høsten. I samarbeidsutvalget møtes foreldre, ansatte og styrer for å diskutere saker som påvirker barnas hverdag. Her settes standarden for samspillet mellom hjem og barnehage.

Samarbeidsutvalget består av to foreldrerepresentanter og to representanter for personalet. Leder for SU er alltid en forelder, styrer sitter som sekretær og koordinator. Foreldrene har ansvar for å melde saker som skal drøftes i SU, ting som kan drøftes er årsplanen, planleggingsdagene og eventuelle ønsker for tema til foreldremøte.

Et godt samarbeid er viktig for at barn skal trives, lære og utvikle seg – alene og sammen med andre. Det har mye å si for den pedagogiske kvaliteten i Kvalsund barnehage. Det er av stor betydning at foresatte er trygge på at barna deres har det bra i Kvalsund barnehage og at foreldrene har tillit til personalet.

Vi ønsker å oppnå et godt samarbeid gjennom:

- Daglig kontakt ved levering og henting
- Foreldresamtale en gang pr. år. Det kan avholdes flere om barnehagen eller foreldrene ønsker det.
- Foreldremøte på høsten.
- Sosiale sammenkomster i barnehagen.
- Annet hvert år deltar vi på Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse.

MyKid

Vi bruker hjemmesiden www.mykid.no Dette er en portal som skal hjelpe på kommunikasjonen mellom barnehage og hjem.

Vi bruker MyKid som informasjonskanal, det kan være ting som eventuelle allergier, som daglige beskjeder, månedsbrev og månedsplaner for avdelingen, felles beskjeder, informasjon om barnehagens SU og kontaktmuligheter for ansatte og foresatte.

Samarbeid med ulike instanser

En god drift og et godt pedagogisk arbeid avhenger av samarbeid mellom andre instanser.

- På tvers av barnehagene i Hammerfest kommune
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Helsestasjonen
- Barnevernet
- Grunnskolen

Barnehagen har også en del styringsdokument

- FN's barnekonvensjon
- Barnehageloven
- Rammeplan for barnehage
- Kommuneplanen
- Tidlig innsatsplaner (hammerfestbarnehagen)
- Årsplan for Kvalsund barnehage

Overganger

Hjem – barnehage

Overganger hjem – barnehage handler om perioden fra barnet starter i barnehagen og den tiden det tar før barnet er blitt trygg i barnehagen. Barnet skal bli trygg på nye voksne, kjent med rommene, rutinene og de andre barna. Vi kaller denne tiden for tilvenningstiden/tilvenningsperioden. Tilvenningsperioden varer fra barnet klarer å slippe mamma og pappa helt til det skjønner og kjenner til det meste av barnehagehverdagen. Lengden på perioden varierer fra barn til barn, men vi regner med at perioden kan ta ca. 2 måneder.

Kvalsund barnehage jobber aktivt for å sikre trygge og gode overganger for alle barn. Overgangen fra hjem til barnehage vil derfor skje i samarbeid med foreldrene og det legges til rette for at både barn og foreldre får en trygg og god start i barnehagen.

Det er mulighet for nye barn og foreldre å komme på besøk til Kvalsund barnehage før oppstart i barnehage. På denne måten kan barnet møte barn og voksne på avdelingen og bli kjent med lokalene.

Overgang fra avdeling til avdeling.

Det året barnet fyller 3 år flyttes barna over til stor avdeling. Hovedregelen er at barna flytter over ved oppstart av nytt barnehageår i august, men noen ganger ser vi at barnet er klar for nye utfordringer og kan da flyttes over til stor avdeling. Pedagogiske ledere på de aktuelle avdelingene avtaler en overgangsplan, slik at barnet får en lang og god tilvenning. Det avtales besøksstid for barnet på barnets nye avdeling. Barnet går på besøk sammen med en voksen fra egen avdeling for å bli kjent med andre barn, voksne og rommene på sin nye avdeling. Besøkene gjør at tilvenningen blir lettere for barnet og barnet vet mer hva som skal skje. Barnet som skal flytte avdeling er med å flytte klær, sko osv. sammen med voksne på sin «nye» avdeling. Pedagogisk leder på småbarnsavdelingen snakker med foreldrene om overgangen.

Overgang mellom barnehage til annen barnehage

Ved overgang til ny barnehage fylles det ut et overføringsskjema, som foreldrene samtykker til, dette sendes til den nye barnehagen. TRAS/Alle med-skjema kan også sendes til den nye barnehagen, da med samtykke fra foreldrene. Ved behov gjennomføres det overføringsmøte mellom den gamle og nye barnehagen.

Nye barn inviteres til barnehagen på besøk sammen med foreldre før oppstart. Dette fordi barnet og foreldre skal bli kjent med den nye barnehagen, og skape de beste forutsetninger for oppstart i ny barnehage. Les mer i tidlig innsatsplan for overganger: https://hammerfest.kommune.no/f/p1/i5ffe7dad-c425-49dc-9723-a2e54ced2c6b/plan_for_overganger_2019_versjon_13_02_2019.pdf

Overgang fra barnehage til skole

Overgang fra barnehage til skole skal sikre at barna får en trygg og god skolestart som er til barnets beste. Videre skal overgangen sikre helhet og sammenheng mellom Kvalsund barnehage og den respektive skolen. Overføring av informasjon skal skje i samarbeid med og etter tillatelse fra foreldre. Kvalsund barnehage og skolen skal i samarbeid legge til rette for en god overgang fra barnehagen til første årstrinn og eventuelt SFO. Det bør legges til rette for at barn kan ta avskjed med Kvalsund barnehage på en god måte, slik at barna gleder seg til å begynne på skolen og oppleve en sammenheng mellom barnehage og skole.

En god sammenheng mellom barnehage og skole handler om å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnas behov. Rammeplanen og Læreplan for grunnskolen legger vekt på begrepet «livslang læring». Med livslang læring menes den opplæringen og tilegnelse av kunnskaper som mennesker opplever hele livet. Begge plansystemene understreker at det skal være et tett og aktivt samarbeid mellom barnehage og skole til det beste for barnet.

Les mer om overganger i tidlig innsatsplan: https://hammerfest.kommune.no/f/p1/i5ffe7dad-c425-49dc-9723-a2e54ced2c6b/plan_for_overganger_2019_versjon_13_02_2019.pdf

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Sentralt i jobben med pedagogisk arbeid står planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering. Det er viktig at både barn og foreldre blir tatt med på samarbeid om dette arbeidet. Ved hjelp av disse prosessene utviklers også barnehagen som en lærende organisasjon.

Å være en lærende organisasjon betyr at alle skal være med. Alle i personalgruppa skal være med å reflektere over det pedagogiske arbeidet som gjennomføres i barnehagen. Alle voksne i barnehagen er rollemodeller overfor andre ansatte og for barna. Ansatte skal ha mulighet til å tenke gjennom de etiske problemstillingene som arbeidet i barnehagen ofte består av. I en lærende organisasjon skal kunnskapen som hver enkelt innehar deles. Personalet i Kvalsund barnehage må reflektere over det arbeidet som gjøres, og dette skal dokumenteres og stadig vurderes i henhold til det som det er blitt enighet om. Ved å gjøre dette kan vi kontinuerlig bli bedre som barnehageorganisasjon. Det er av stor viktighet at vi tenker over og diskuterer hvordan det arbeides med lek, læring, omsorg og danning. Lek, læring, omsorg og danning kalles for kjerneprosessene i barnehagen.

Refleksjon og diskusjon av pedagogisk arbeid er viktig fordi det sjelden består av enkle løsninger. Det består av å utvikle et godt faglig skjønn, som må diskuteres i personalgruppa. På denne måten kan større enighet om en felles praksis videreføres inn i det pedagogisk arbeidet. Barna vil da få et tilbud som er i tråd med loven, rammeplanen og lokale planer.

Dette gjør vi i evalueringsarbeid og planleggingsarbeid bruker vi blant annet gruppearbeid og IGP metoden for å sette i gang refleksjon over arbeid som skal iverksettes eller evalueres. Bruker rammeplanen aktivt i planarbeidet.

Planlegging

Planlegging gir oss mulighet til å jobbe målbevisst og planmessig, og på den måten vil arbeidet kvalitetssikres. På ulike møter i løpet av barnehageåret legges føringer for barnehagens pedagogiske arbeid. Kvalsund barnehagen har 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret hvor hele personalgruppen deltar. Planleggingsdagene kan enkelte dager være opplæringsdager hvor alle ansatte i kommunale barnehager deltar. I Kvalsund barnehage gjennomføres det personalmøter på kveldstid, disse gjennomføres 1 gang i måneden totalt 8 møter i løpet av barnehageåret. Lederteamet, pedagogiske ledere og styrer, har møter annen hver uke, hvor det i all hovedsak diskuteres saker som har betydning for utvikling av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. En gang i uken har avdelingene avdelingsmøter hvor det planlegges, dokumenteres og vurderes i henhold til barnehageloven, rammeplanen og lokale tidlige innsats planer.

Dokumentasjon og vurdering

Det utarbeides månedsplaner for hver avdeling som gir informasjon til foreldrene om planlagte aktiviteter i løpet av måneden. Månedspan legges ut på MyKid.

Avdelingene utarbeider en grovplan for hele året, som benyttes i videre detaljplanlegging av månedene. Dette gjøres for å kunne kvalitetssikre det pedagogiske arbeidet i tråd med barnehageloven, rammeplanen og lokale tidlige innsats planer. Det skal gå en rød tråd fra loven, via rammeplanen, til pedagogisk praksis, slik at barna får et tilbud som er i tråd med loven og rammeplanens intensjoner.

Det gis tilbud om foreldresamtaler ved oppstart i Kvalsund barnehage og i mars/april. Ved behov er det mulighet for flere samtaler. Både foreldre og personalet i barnehagen kan be om foreldresamtale.

Det gjennomføres brukerundersøkelser i løpet av barnehageåret. Disse brukes for å utarbeide tiltak slik at barnehagen skal kunne bli enda bedre som barnehageorganisasjon.

Dokumentere

Dokumentasjon skal være undersøkende og være med på å utvide forståelsen av det pedagogiske arbeidet. Ved å dokumentere gjør vi arbeidet vårt synlig for andre. Personalet benytter ulike måter når det pedagogiske arbeidet skal dokumenteres, gjennom f.eks. foto, video, tegninger og praksisfortellinger. Dokumentasjon gjøres når personalet og barn reflekterer og snakker/diskuterer om det som har hendt. På denne måten kan praksisen endres slik at det blir god kvalitet og progresjon i arbeidet i barnehagen. Denne arbeidsmåten synliggjør hvordan vi tolker og realiserer barnehageloven og rammeplanen. Pedagogisk dokumentasjon består av ulike arbeidsmåter som observasjon, dokumentasjon, dele, tolke, refleksjon og gjøre valg. Disse ulike delene åpner for en undersøkende og eksperimenterende holdning i arbeidet med barn.

Refleksjon

Det pedagogiske arbeidet krever at personalet stiller seg kritiske spørsmål og reflekterer rundt det som skjer i det praktiske rommet. Arbeidet i Kvalsund barnehage skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning i tråd med rammeplanen. Verdier, holdninger og praksisen til personalet, og det fysiske miljøet i barnehagen skal være emne for refleksjon. Refleksjon gjør det mulig å granske, utfordre og vurdere hvilket syn på barn og barndom, omsorg og lek, læring og danning som kommer til uttrykk i barnehagen/avdelingene.

Vurdering

Ifølge rammeplanen skal alt arbeidet i barnehagen vurderes, men barnehagelæreren må kunne prioritere. Nyere forskning viser at systematisering av vurderingsarbeidet, hvor barnehagelærere jobber sammen, bidrar til at flere barn blir sett. Vurderingsarbeid er å kunne se alle barn og kunne møte dem med en pedagogikk som er tilpasset hvert enkelt barn. Personalet må drøfte med hverandre ulike sider ved barns trivsel og utvikling, for på denne måten sikrer personalet at alle barn blir observert og vurdert. Bevissthet om egen praksis og endringsarbeid for å forbedre praksisen i barnehagen, er også en del av vurderingsarbeidet. Vurderingsarbeid handler mer om holdninger og verdier enn spesifikke metoder. Det er viktig at også barnas stemmer gis rom i vurderingsarbeidet.

Praksis

Et av målene med pedagogiske arbeidet i barnehagen er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og legge til rette for læring og danning. Dette gjøres ved å planlegge og dokumenter det pedagogiske arbeidet. Videre skal pedagogisk arbeid bidra til å kvalifisere barna til å delta, handle og mestre utfordringer i livet. Det pedagogiske arbeidet skal bidra til sosialisering, bidra til at barnet opplever frihet i det å være et menneske og aktør i eget liv, som kan ta egne valg og handle ansvarlig i samfunnet. Personal og barn gjør ting sammen som tilpasses barnets alder og utviklingsnivå. Planer som er planlagt må kanskje forandres slik at det blir til det beste for barna. Praksis handler også om å være fleksibel, se gode løsninger og ta kloke valg i forhold til hva som er ønskelig for situasjonen. I praktisk arbeid sammen med barna forutsetter det at vi er fintfølende og sensitive i møte med barna og ulike situasjoner som oppstår i løpet av dagen.

Barnehagens arbeidsmåter (progresjon og digital praksis)

Barnehagens arbeidsmåter skal ivareta barnas ulike behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. De ulike aktivitetene tilpasses i forhold til alder og modning hos barna.

Tidlig innsats

Tidlig innsats betyr at man skal sette i gang tiltak for et barn med en gang det er behov for det, både i barnehagen og i skoleløpet. Tidlig innsats handler også om å oppdage risikofaktorer hos enkeltindivider. Tidlig innsats er hele prosessen med å identifisere og iverksette tiltak, tiltakene kan være individ- og systemrettet. Jo tidligere barna får hjelp, desto større sannsynlighet for at større og mer komplekse problemer avverges. Alle barna fortjener en god start, uavhengig av hvilken bakgrunn de har og hvor de bor. Et av målene med tiltakene er at flere barn kan bestå videregående opplæring. Les mer om tidlig innsats i Hammerfest kommune her: <https://hammerfest.kommune.no/tjenester/barn-unge-og-opplaring/barnehage/for-ansatte/>

Progresjon

Progresjon i barnehagen handler om utvikling eller fremgang og rammeplanen beskriver hvilke områder barna skal oppleve fremgang på. Det er mange ulike barn i barnehagen, som kommer fra ulike familier og kulturer og har forskjellige behov til forskjellig tid. Barnas progresjon vil påvirkes av dette, i tillegg til barnets interesser. Barna trenger tid til fordyping og undring, de trenger å prøve og feile, både praktisk og kognitivt. Da trenger barna voksne som er tilbakeholden, slik at de kan lære det som voksne allerede kan. For lite tid og for mye hjelpsomhet kan hindre barns progresjon på mange områder. I Kvalsund barnehage legger vi til rette for at barna skal bli selvhjulpne og utvikle praktiske ferdigheter. For at barna skal ha progresjon kan for eksempel måltidene, på- og avkleddning skje i små grupper. Barna kan ha ulike hjelpemidler som små mugger, skoskje, brødkurver og krakker tilgjengelig for å være selvhjulpne.

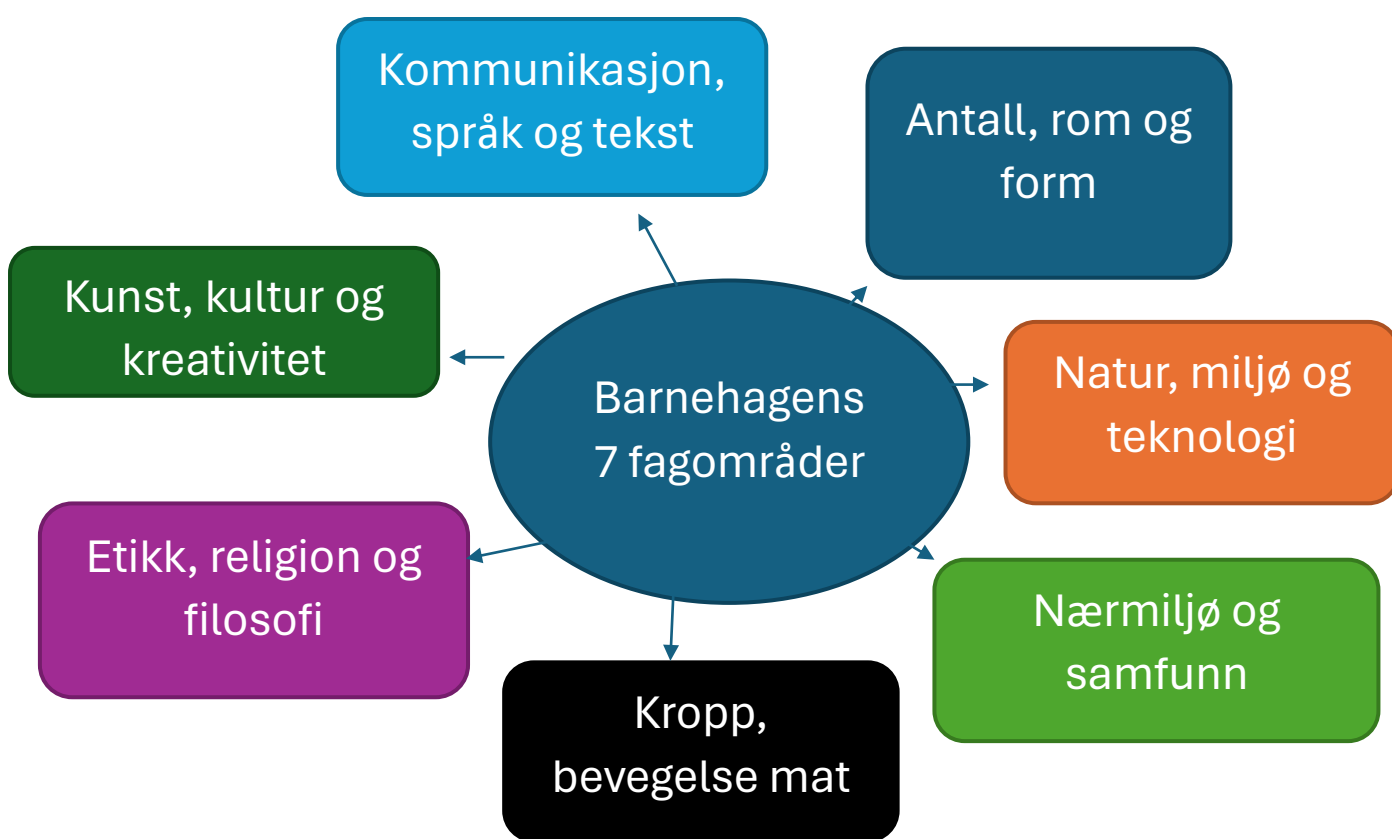
Digital praksis i barnehagen

Digitale verktøy skal ikke dominere som arbeidsmåte i barnehagen, men være et supplement. Personalet skal utøve digital dømmekraft for å bidra til at barn kan forstå og lære en hensiktsmessig bruk av digitale medier. Med rett interesse og innstilling kan voksne lære barn hva som er lurt og hva som er mindre lurt, og digitale verktøy kan brukes i ulike sammenhenger. De kan brukes i lek og i estetiske aktiviteter. Barna kan lær å tenke i fellesskap, hjelpe hverandre, spørre hverandre, bruke språket aktivt og søke etter løsninger. Rammeplanen sier at ved å bruke digitale verktøy i barnehagen, bidrar det til å støtte opp om barnets læreprosesser og et allsidig læringsmiljø for alle barn. Les mer om digital praksis i barnehagen: <https://skrivesenteret.no/kompetanseutvikling/barnehagens-digitale-praksis/>

Barnehagens fagområder

Fagområdene tar utgangspunkt i områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. I Kvalsund barnehage skal barna møte ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter skal barna kunne utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle de sju fagområdene. Fagområdene i barnehagen er i stor grad de samme fagene som barna møter i skolen.

Kommunikasjon, språk og tekst

En undersøkelse gjort av Rice og Wilcox (1995) hvor det ble undersøkt sammenhengen mellom språklig kompetanse og sosial inkludering, konkluderte med at det var en sammenheng mellom sosial status og språk blant barn. De barna som hadde gode kommunikative ferdigheter var mer populære enn de barna som hadde dårlige. Denne undersøkelsen påpeker viktigheten av at barnehagen jobber bevisst og strukturert med språk. Kommunikasjon, språk og tekst er det fagområdet som handler om det språklige som skjer mens barna er i barnehagen. Kroppsspråk, verbalt, nonverbalt og skriftlig språk er viktig å være bevisst på i hverdagen for å bidra til at barns språkkompetanse og språkforståelse utvikles.

For et optimalt språkmiljø som bidrar til nysgjerrighet og utvikling bør kommunikasjon være toveis, altså at de voksne samtaler med barn, og ikke til barn. Gjennom å samtale med barn kan det være med på å øke motivasjonen til å bruke språket i større grad. Eksempler på dette kan være under påkledning når vi går ut, måltid, boreaktiviteter, bleieskift og lek. Personalet opptrer som støttende stillas for å videreutvikle barnas begrepsforståelse.

I Kvalsund barnehage skal barna oppleve et godt og variert språkmiljø som skaper glede, spenning og utfordring ved å bruke språket på ulike måter gjennom å kommunisere med andre. Barna skal ha et mangfold av bøker, rim- og regler, sanger, rytme, bilder og spill som er tilpasset ulike alder og utviklingsnivå hos barna. I eksempler som disse, skal voksne være bevisst språket og språkets ulike former.

Kropp, bevegelse, mat og helse

I dag oppholder de fleste barn i barnehagealder seg store deler av dagen i barnehagen. Barnehagen har derfor stor innflytelse på barnas matvaner og helse, spesielt med tanke på at grunnlaget for god helse nettopp legges når vi er barn. Barnehageloven (2005, § 2) påpeker at barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon, i tillegg til at den skal utjevne sosiale forskjeller. En helsefremmende og forebyggende funksjon kan i stor grad trekkes inn i arbeidet med dette fagområdet. Gjennom å oppholde seg i barnehagen skal barna oppleve variert kroppslig lek i utfordrende bevegelsesmiljøer hvor sansene blir brukt. Dette for å gi en positiv effekt for kroppen ved å ha tilstrekkelig med bevegelse og bevegelsesglede.

Ved å være ute i naturen kan fagområdet i stor grad dekkes. Her har barna et rikelig utvalg av lystbetonte aktiviteter som krever at kroppen og sansene brukes og dermed opplever både mestring og utfordringer. Gjennom å hoppe, danse, balansere og lignende kan barn utvikle sine motoriske ferdigheter samtidig som det har potensiale for å gi et utbytte i form av økt hjertefrekvens. I tillegg vil det ute være gode forutsetninger for å drive med risikolek. Barn som søker mot stor grad av risiko og spenning vil gjennom å utfordre seg motorisk få et større bevegelsesrepertoar, bedre fysiske egenskaper, større selvtillit og selvfølelse enn barn som er mer forsiktige.

Hverdagslige aktiviteter som foregår i Kvalsund barnehage kan være å trene på å bære ting, løpe, hoppe med samlet sats, hinke og rulle. De ansatte i barnehagen er aktiv sammen med barna. Det er viktig at barna får trene på balanse, rotasjon, kaste og fange for å utvikle kroppsbeherskelse og koordinasjon. I tillegg vil turer i nærmiljøet og i fjæra for å utforske terreng og underlag med vann, snø, is, gress, asfalt og strand i ulike årstider være viktig for å få førstehåndserfaring med ulike fysiske utfordringer.

Kunst, kultur og kreativitet

Dette er fagområdet i rammeplanen som handler om de estetiske fagene i barnehagen. Uttrykksformer som musikk, dans, drama, litteratur, film, kunst og forming gir gode muligheter for kreativitet, mestringsfølelse, kunstneriske opplevelser og skaperglede som er lystbetont og derfor ivaretar barns medbestemmelse.

Gjennom å få førstehåndserfaring med å bruke sansene og fantasien som uttrykksform og dermed stimulere barns behov for å uttrykke seg, stimuleres både nysgjerrigheten og behovet for å undre seg i fellesskap med andre.

Det er viktig at vi er anerkjennende samtidig som vi opptrer som støttende stillas når barn ytrer eller skaper sitt kunst- og kulturuttrykk. Det vil si at personal er lydhør og medvirkende i skaperprosessen, samtidig som vi bare er behjelpelig i den grad det er behov for det. Dette for å gi barna mulighet til å danne sitt eget estetiske avtrykk.

Gjennom daglige møter med formingsaktiviteter, sanger, fortellinger, litteratur og samtaler vil barn oppleve et mangfold av estetiske opplevelser som gir en god plattform for å utvikle og videreutvikle sitt kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Natur, miljø og teknologi

Fagområdet handler om å gi barn førstehåndserfaringer, stimulere nysgjerrighet og skape forståelse for naturen og de ulike fenomenene som skjer rundt oss. Gjennom å skape ulike erfaringer med naturen i ulikt terreng og årstid kan det bidra til å oppleve tilhørighet til natur- og miljø.

Barn er samlere, de ser etter likheter og ulikheter når de observerer og samler på ting fra naturen, og de systematiserer ofte på andre måter enn det voksne gjør. Barn kan sortere etter farge, form og størrelse, men erfaring viser at barn også liker å lære navn på det de finner. Her kan turer i nærmiljøet være fint for å utforske dyre- og plantearter og identifisere disse. Det kan være spennende å utforske de ulike artene og muligheten til å undre, utforske, lære om forskjellene i mangfoldet og livssyklusen til dyr og mennesker.

Barn kan plukke søppel og dermed undre seg over hvordan dette påvirker det biologiske mangfoldet, samt stiller spørsmål ved hvorfor dette ikke hører hjemme i naturen. Erfaringer og forståelse for biologisk mangfold og bærekraftig utvikling kan være med på å danne et grunnlag for en begynnende forståelse for hvordan vi som mennesker kan ta vare på naturen.

Når naturen brukes som arena for lek og læring vil det være optimalt å gi barn tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd.

Konstruksjoner av ulike materialer ved hjelp av redskaper og teknologi gir førstehåndserfaringer. Det å utforske redskaper og teknologi sammen kan stimulere kreativitet, og gir barn en større forståelse og kunnskap om teknologi. Voksne kan opptre som et støttende stilas, et begrep som Bruner laget i tilknytning til Vygotskij og virksomhetsteorien (Askland & Sataøen, 2019, s. 203).

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å gi barn førstehåndserfaring med det matematiske i hverdagen gjennom å skape, forstå og reflektere rundt sammenligning, sortering, plassering, orientering og visualisering. Kvalsund barnehage skal legge til rette for systematisk og bevisst arbeid med former, mønster, tall, telling og måling for å utvikle eller videreutvikle matematisk forståelse.

Den matematiske samtalen bør være i fokus for å fremme barnas matematiske utvikling. Dette kan gjøres gjennom å spørre og undre seg sammen med barn om hva som er størst og hva som er tyngst samtidig som vi bevisst bruker matematiske begreper aktivt i hverdagen sammen med barna både for å oppnå større begrepsforståelse og matematisk forståelse, men også for å kunne gjenkjenne matematiske utfordringer og dermed oppleve matematikkglede.

Når de yngste barna i barnehagen leker ute kan sammenlikning være en naturlig del av leken. Et eksempel er når de leker i sandkassa. De kan da få erfaring med at det går fortere å fylle bøttene med store enn små spader. Dette er et eksempel på måling av volum. I en slik aktivitet vil spadene med sand være måleredskap og måleenhet, og barna får erfaring med at forholdet mellom måleenhet og måltall er invers. Her blir den matematiske samtalen viktig for å stimulere den matematiske begrepsforståelsen ved å bruke riktige begreper i kontekst. Matematikken blir derfor tilgjengelig ved at barn gjør matematikken til sin egen.

Etikk, religion og filosofi

Fagområdet handler om mangfold, respekt for kulturelle forskjeller og de etiske spørsmålene i hverdagen. Menneskesyn og forståelse for ulikheter gjennom å gi barn førstehåndserfaring i likeverd er viktig. Likeverd handler om at alle mennesker er like mye verdt uansett hvilken type religion, sosial status, kjønn, utdanningsnivå, yrke, kulturell bakgrunn og økonomisk situasjon de er i.

Videre har barnehagen som formål å bidra til at alle barn blir møtt på samme måte uansett hvilke forutsetninger de har. I et mangfoldig samfunn er det viktig at barn får kjennskap til og utvikler forståelsen for at det finnes forskjellige måter å se verden på. Barnehagen bidrar til utviklingen av aksept, forståelse og respekt for ulikheter og likheter i samfunnet.

I barnehageloven § 1 står det at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Derfor skal det pedagogiske arbeidet være med på å utvikle og gi kjennskap til likeverd og toleranse, samtidig som eksistensielle, etiske filosofiske spørsmål undres over. Et godt verktøy er den filosofiske samtalen, der man sammen med barn undrer seg over spørsmål som nødvendigvis ikke har et gitt svar.

Nærmiljø og samfunn

Fagområdet handler om nærmiljøet og samfunnet i sin helhet. Barn skal oppleve å være delaktige i egen hverdag for å erfare hva det vil si å bo i et demokratisk samfunn gjennom planlegging og gjennomføring, i tillegg til å erfare å være del av et større samfunn og nærmiljø.

Å oppleve tilhørighet til nærmiljøet er en viktig del av dannelsesprosessen. En viktig del av dette fagområdet er å være med i det som foregår i samfunnet og i nærmiljøet. Å delta på aktiviteter i regi av andre instanser, i tillegg til å oppleve nærmiljøet for å orientere seg for å best mulig kunne ferdes rundt omkring er gode alternativer for å erfare samfunnet vi lever i. Den kulturelle historien til nærmiljøet kan også bidra til at barna opplever tilhørighet da det handler om å få kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon. Uten kjennskap til den samiske historien mangler deler av det som definerer og konstituerer den kulturelle tilhørigheten. Forståelsen av den samiske nåtiden og fremtiden bygger på den samiske fortiden. Ved å kjenne den samiske historien, kan det bidra til å øke kunnskapen og forståelsen for det nordlige mangfoldet.

Ved å bruke stedlige fortellinger, turer i nærmiljøet og gjennom kulturinnslag har barnehagen i tillegg gode muligheter for å bygge på en følelse av felles kulturell identitet. I tillegg til at det kan styrke forståelsen av at selv om alle er individuelle, men samtidig representerer forskjellige kulturer, land og språk, er alle deltagere i et lokalt felleskap og derfor på tross av ulikhetene er likeverdige gjennom at vi har samme grunnfundament i samfunnet.

En viktig del av fagområdet handler om å være medlem av storsamfunnet, og derfor i stor grad om sosial kompetanse. Å utvikle den sosiale kompetansen kan være at barn erfarer og danner en forståelse for at deres valg, handlinger og ord kan påvirke andre, både positivt og negativt.

Styringsdokumenter

FNs barnekonvensjon

FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen) er en internasjonal avtale om barns rettigheter. Barnekonvensjonen er også kalt barnas egen grunnlov.

Barnekonvensjonen er en av tre hovedmandater som barnehagen er pålagt å jobbe etter.

Barnekonvensjonen tar opp barns rett til å bli hørt, sett og utvikle seg til barnets beste. Barna har rett til å leke og ha fritid. Barna har rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Barna har rett til å si sin mening og bli hørt.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078/>

Lov om barnehager

LOV 2005-06-17 nr 64: Lov om barnehager (barnehageloven).

Sist endret: LOV-2021-06-11-80 fra 01.08.2021, LOV-2021-06-18-127 fra 01.07.2021

§ 1 Formål

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering».

Rammeplan for barnehagen

Rammeplanen er en forskrift til barnehageloven. Den gir en utdypende forklaring på barnehagens formål, hvilke verdier barnehagen skal bygges på, innhold og samfunnsmandatet.

Det er lagt stor vekt på at dannings skal skje gjennom omsorg, lek og læring, at barnehagen skal videreføres sitt helhetlige læringssyn som grunnlag for barns allsidige utvikling.

Barn har rett til medvirkning, tilpasset alder og utviklingstrinn. Det skal være rom for spontanitet og barns medvirkning i den daglige planleggingen. Barnehagen har ansvar for formidling av grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar. Det skal skapes et miljø som bygger opp respekt for menneskeverdet og retten til å være forskjellig.

Rammeplanen beskriver 7 fagområder som barna skal stifte bekjentskap med i barnehagetiden.

Fagområdene skal sikre at alle barn, uansett barnehage, får samme grunnelementer til videre læring.

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

Andre viktige styringsdokumenter

Kommunale vedtekter - Hammerfestbarnehagen

<https://hammerfest.kommune.no/tjenester/barn-unge-og-opplaring/barnehage/vedtekter/>

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skole

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har som overordnet mål å bidra til et bedre oppvekst- og læringsmiljø for barn i barnehager. Den skal være med på å bidra til at miljøet i barnehagen fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygge sykdom og skader. Dette er forankret i vårt HMS-arbeid og i årsplanen.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-12-01-928>

Miljø og helse i barnehagen – veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/miljo-og-helse-i-barnehagen>

LITTERATURLISTE:

- Askland, L. & Sataøen, S. O.. (2019). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst* (4. utg.). Gyldendal akademisk
- Bae, B. (1996). *Det interessante i det alminnelige*. En artikkelsamling. Pedagogisk Forum
- Drugli, M. B., Glaser, V. og Størksen, I. (2018). *Utvikling, lek og læring i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Drugli, M. B. og Lekhal, R. (2018). *Livsmestring og psykisk helse*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Drugli, M. B. og Lekhal, R. (2019, 28. februar). *4 faktorer som fremmer barns livsmestring*. Utdanningsforskning <https://utdanningsforskning.no/artikler/2019/4-faktorer-som-fremmer-barns-livsmestring/>
- Foreldrepulsen (mars 2015). *Lekens betydning*. Foreldrepulsen <http://www.barnehageside.no/db/dokumenter/www.skulegatabarnehage.no/filer/lekens%20betydning,%20foreldrepulsen.pdf>
- *Friluftsliv i barnehagen* (2019) hentet fra forskerfrø.no <https://www.xn--forskerfr-t8a.no/artikkel/vis.html?tid=2243242>
- FUB – foreldreutvalget for barnehager. (2021). *Mobbing i barnehagen*. <https://viewer.ipaper.io/Fjuz/foreldreutvalgene/fub/spraak/mobbing-i-barnehagen/bokmaal/?page=1>
- Gotvassli, K. Å. (2018, 11. januar). *Barnehagen som pedagogisk virksomhet*. Utdanningsdirektoratet. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/webinar-barnehagen-som-pedagogisk-virksomhet/>
- Jebsen, J. K (red.). (2020). *Barnehageloven og forskrifter – med forarbeid og tolkninger*. Pedlex.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen – innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet
- Lehn, E. W og Sivertsen, A. H, 2022, fagbokforlaget. *Barnehagens betydning for livsmestring*
- Læringsmiljøsenderet. (2021, 16. april). *§41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid. Psykososialt barnehagemiljø inn i barnehageloven | Universitetet i Stavanger (uis.no)*
- Nes, R.B. og Clench-Aas, J. (2011). *Psykisk helse i Norge*. Oslo: Folkehelseinstituttet, rapport 2011: 2.
- «Overgang hjem-barnehage» hentet fra: <https://www.trollklubbenbarnehage.no/overgang-hjem-barnehage/>
- «Plan for overganger (rev jan.2019)» Hammerfest kommune, hentet fra: https://hammerfest.kommune.no/f/p1/i5ffe7dad-c425-49dc-9723-a2e54ced2c6b/plan_for_overganger_2019_versjon_13_02_2019.pdf
- Roland, P. mfl. (2014). *Kompetanseløft i barnehagen*. Universitetsforlaget i Stavanger - Være sammen
- Stette, Ø. (red.). (2021). *Ny mobbelov for barnehager – psykososialt barnehagemiljø*. Fagbokforlaget.
- Størksen, I. et.al. (2018). *Lekbasert læring*. GAN Aschehoug